Lodzer Tageblat № 179

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען.

25-טער יאהרגאַנג | 2. sirpnia 1932 | דינסטאָג, כ״ט תמוז תרצ״ב

רעדאַקציע אין אינדוסטריאַלווער 16. לעפּאָנען פון: רעדאַק. 57-100; פון אַדמיניסטראַציע 47-100.

היטלעריסטען כאַפּען זיך צום טעראָר!

הינדערטער באַמבען־אַטענטאַטן אויף פּאָליטישע געגנער

אויסגעפיהרט אין אַרייה ערטער אין אין און דער זעלבער צייט

דריי אַטענטאַטען אויסגעפיהרט אויף רעדאַקציעס אין קעניגסבערג. — מען שיסט פון אויטאָס און דאַן וואַרפט מען באַמבעס. — אַטענטאַט אויפן פּרעזעס פון „צענטראַל־פעראַיין פון דייטשע יודען". — יודען בעקומען דראָהונגס־בריף. — 6 טויטע פון די טעראָר־אַקטען

אין דייטשלאַנד זאָל איינגעפיהרט ווערען אויסנאַהם־צושטאַנד

היטלעריסטען געוואַלט ערמאָרדען דעם קעניגס בערגער פּרעזעס פון „צענטראַל־פעראַיין"

אויסנעהאַמען שויבען אין סיל יודישע געשעפטען

קענינגסבערג, 1. אויגוסט. (כפ.) תינט פאַרמיטאָג האָבען די היטלעריס־טען אויסגעפיהרט אַ נאַנצע רייה פריהער צוגעגרייטע אָנפאַלען אין באַמבען־אַטענטאַטען. צוו. אַנד. האָבען זיי געוואָרפען 7 באַמבעס אין דער רעדאַקציע פון דער סאָציאַליסטישער צייטונג „קענינגסבערגער פאָלקסצייטונג" און 3 באַמבעס אין דער דעמאָקראַטישער צייטונג „קענינגסבערגער הארטונגשע צייטונג" אין דער וואוינונג פון רעדאַקטאָר פון דער „פאָלקס־צייטונג", וועגנאַטש, אין פון אַ באַנדע פערוואונדעט געוואָרען זיין פרוי. אין דער ריכטער צייט אין אויס־געפיהרט געוואָרען אַנ'אַטענטאַט אויפ'ן געזט. פּרעזידענט פון דער קענינגסבערגער רעגענץ ד״ר באהרפעלד, וועלכער האָט בעקומען שווערע וואונדען. אַנ'אָנפאַל אין אויך אויסגעפיהרט געוואָרען אויפ'ן אַמטלישען ראַטהאַוז טאָיר.

אויף אַ פאָרשטאָט אין קענינגסבערג זענען ערמאָרדעט געוואָרען 2 קאָמוניס־טען אין אין פּאָליציי־אָפיציר. אויף אַנ־גער פון די נאַצען האָט אַ קאָמוניסט הערשטאָלען מיט אַ שטולעט אַ היטלע־ריסט.

באַמבען אַטענטאַט אין האַמבורג

ברוינשוויג, קיל און קעלן

בערלין, 1. אויגוסט. (טעלעפאָנגעס) פון קענינגסבערג מעלדעט מען וועגען ווייטערדיגע אונצעלהטען פון די אונ־רוהען, וואָס האָבען זיך דאָרט תינט אָפּגעשפּילט. צוו. אַנד. אין אויסגע־פיהרט געוואָרען אַנ'אַטענטאַט אויפ'ן אַמבורגער רעגענץ ד״ר באהרפעלד, וועלכער האָט בעקומען שווערע וואונדען. אַנ'אָנפאַל אין אויך אויסגעפיהרט געוואָרען אויפ'ן אַמטלישען ראַטהאַוז טאָיר.

אויף אַ פאָרשטאָט אין קענינגסבערג זענען ערמאָרדעט געוואָרען 2 קאָמוניס־טען אין אין פּאָליציי־אָפיציר. אויף אַנ־גער פון די נאַצען האָט אַ קאָמוניסט הערשטאָלען מיט אַ שטולעט אַ היטלע־ריסט.

דער צוזאַמענשטעל פון נייעם רייכסטאָג

די ענדגילטיגע מאַנדאַטען־פערטיילונג. — היטלער'ס אויפרוף נאָך די וואהלען זאָגט אַז דייטערדיגער קאַמף

בערלין, 1. אויגוסט. (כפ.) עס איז פערעפנטלוכט געוואָרען דער אָפּי־ציעלער רעזולטאַט פון די וואהלען צום דייטשטאָג. עס זענען אויסגעקלובען גע־וואָרען 607 דעפּוטאַטען. דערפון האָבען בעקומען די היטלעריסטען 230, סאָ־ציאַל־דעמאָקראַטען — 133, קאָמוניס־טען — 89, צענטרום — 75, בייערישע פאָלקס־פּאַרטיי — 22, שטאַטס־פּאַרטיי — 4, דייטשע פאָלקס־פּאַרטיי — 7, ווירטשאַפטס־פּאַרטיי — 1, דייטש־נאַ־ציאָנאַלע — 37, לאַנד־פאָלק — 1, קריסטליך־סאָציאַלע — 4, דייטשע פאָ־ָרום־פּאַרטיי — 2.

דער גרעסטער צורר־היהודים אַ היטלעריסטישער דעפּוטאַט איבערגעגאַנגען צו די קאָמוניסטען

בערלין. (יטא) די נאַציאָנאַל־סאָ־ציאַליסטישע צייטונג „דער שווערמער" בעאַמטען צורפיס, וועלכער אין דער'־הערע'עט געוואָרען.

די אַטענטאַטען אויפ'ן סינדיק פון צענטראַלען פאָרבאַנד פון די דייטשע יו־דען סאַבאַצאַקי האָט זיך נישט אָנגע־נעמען. אויך דער קאָמוניסטישער דעפּו־טאַט שיטץ אין ניצול געוואָרען פון אַנ'אַטענטאַט. בײַ שוטץ'ן האָבען די אַנ־פאַלער בלויז פערוואונדעט די רינסט.

אַלע אַטענטאַטען זענען דורכגעפיהרט געוואָרען בטעם אין אין דער זעל־בער צייט, וואָס וויזט אויף אַ פּלאַנמע־סיג צוגעגרייטער טעראָר־אַקציע.

אויסער די דערמאָנטע אַטענטאַטען האָט מען אויסגעהאַקט שויבען אין פיל ספּעציעל יודישע געשעפטען.

פון ברוינשוויג מעלדעט מען וועגען אַטענטאַטען אויף אָנגעהערער פון די סאָ־ציאַל־דעמאָקראַטען און קאָמוניסטען. אין דער גאָהעגט פון דער וואוינונג פון אויפבער־בורגערמייסטער, פאַר'ן לאָקאַל פון די רייכסבאַנער, וו אויך פאַר אַלע לאָקאַלען, וואו עס קומען זיך צוזאַמען קאָמוניסטען, האָט מען געוואָרפען באָמ־בעס, וואָס האָבען עקספּלאָדירט, אַנ־מאַלענדיג גרויסע היזקות אין די שלאַגות'דיגע הייזער. אין די מיטאָ־שעה'ן אין פאָרנעקומען אַ בלוטיג גע־שלעג, בעת וועלכען עס אין שוועד פערו־וואונדעט געוואָרען אַ קאָמוניסט און אַ היטלעריסט, וואָס אין שבעטער גע־שטאָרבען אין שפּיטאָל.

אין האַמבורג, קיל און קעלן האָט מען געמאַכט 3 באַמבען־אַטענטאַטען אויף הייזער, וואָס זענען בעוואוינט דורך קאָ־מוניסטען. 100 אַטענטאַטען האָט מען אויסגעפיהרט אויף אַזאַ אופן, אַז נלעכ־טיגט האָט מען אָפּגעגעבען שאָסען אין דערויף געוואָרען פאָמעס.

פאַליציי־פערשטאַרקונגען אין קעניגסבערג

בערלין, 1. אויגוסט. (כפ.) אויפ־גערון־רייכס־מיניסטער גויל האָט בעפוי־לען אַרויסצושיקען קטן קענינגסבערג אַלע פרייע פּאָליציי־כחות פון דער גאַנ־צער פּראָווינץ. פאַר אויסבעפינען די אַטענטעטער ווערט צוגעזאָגט גלעל־פּרע־מיעס.

היטלער וויל איבערנעמען די מאַכט

בערלין, 1. אויגוסט. (כפ.) חומ־לער האָט הינט פערעפנטלוכט אַנ'אויפ־רוף, אין וועלכען עס ווערט פעסטגע־שטעלט, אַז די היטלעריסטען האָבען געוואַט אַ גרויסען נצחון, פערדאָפּלענדיג זייער בעזיץ, אַזוי אַז זיי זענען איצט די שטאַרקסטע פראַקציע אין רייכסטאָג.

דאָס פּרעכטיג־ביוראָ פון דער היטלע־ריסטישער פּאַרטיי שטעלט פעסט, אַז קיינער קאָן נישט פערלייקענען די רעכט וואָס די היטלעריסטען האָבען אָנצ.פיה־רען מיט די מלוכה־אינטערעסען. די פּאַרטיי אי דעצידירט אויבערצוגעמען די רעכט.

געשטאָרבען אַ קאַטוליישער גייסטליכער

וואָס האָט זיך געוואָלט מסריב זיין פאַר יודען

פּראָג. (יטא) אין מוסלאַוויצע (סלאָוואַקיי) אין די טעג געשטאָרבען דער רוימיש־קאַטוליישער גלח־קאַנאָניק אלעקסאַנדער אפיי. דער טויט פון קאַ־טוליישען גוסטלוכען ווערט בעוווינט דורך דער נאַנצער יודישער בעפעלקע־רונג אין סלאָוואַקיי. אין אַ שווערער שעה פאַר דער ראַזנער בעפעלקערונג האָט זיך דער גוסטלוכער אַלעקסאַנדער אפיי אַרויסגעשטעלט אַלס זעלטענער אוהב־ישראל.

בעת אין יאָהר 1919 זענען פאַרגעק־מען די קאַמפען געגען די אונגאַרנישע באָלשעוויקעס, האָט דאָס טשעכישע מי־ליטער געגיסען אינגיע ערוב'נוקעס אין דעם שטעטל מוכאַלאָוויצע. דאָס רוב יודען. אין אַ געוויסער נאַכט אין דורך אַנ'אונבעקאַנטער האַנד דערשאָסען גע־וואָרען אַ טשעכישער זעלנער. דער קאָ־מענדאַנט פון אָרטיגען מיליטערישען לאַגער האָט דערויף אַרויסגעגעבען אַ בע־פעהל צו דערשיסען די ערוב'נוקעס. פאַר'ן קאָמענדאַנט האָט זיך געשטעלט אַ דעלעגאַציע בראש מיט'ן גוסטלוכען פון די רייכסבאַנער, וו אויך פאַר אַלע לאָקאַלען, וואו עס קומען זיך צוזאַמען קאָמוניסטען, האָט מען געוואָרפען באָמ־בעס, וואָס האָבען עקספּלאָדירט, אַנ־מאַלענדיג גרויסע היזקות אין די שלאַגות'דיגע הייזער. אין די מיטאָ־שעה'ן אין פאָרנעקומען אַ בלוטיג גע־שלעג, בעת וועלכען עס אין שוועד פערו־וואונדעט געוואָרען אַ קאָמוניסט און אַ היטלעריסט, וואָס אין שבעטער גע־שטאָרבען אין שפּיטאָל.

דער גרעסטער צורר־היהודים אַ היטלעריסטישער דעפּוטאַט איבערגעגאַנגען צו די קאָמוניסטען

בערלין. (יטא) די נאַציאָנאַל־סאָ־ציאַליסטישע צייטונג „דער שווערמער" זאָגט געגען דער ליבע", אין וועלכע ער האָט פאַבולאַרוירט אַ בלומער'שט וווּ־סעגשאַפטליכען אַנטיסעמיזם. אין 1927 האָט ער געגרינדעט אַ „נייטס־קריסטליכע דעלעגאַציע" געמוינשאַפט", וואָס דער אַנטיסעמיזם אין געווען איינער פון אונדרע הויפּט־עיקרים. איצט זאָל דער ראַזנער צורר היהודים האָבען צוגעשטאַנען צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

—§—

פון זאַפּאַרט איבערצוגעבען

אַגרויס צימער

מיט צוויי פראָנט־פענסטער, צו ערפאָהרען אין אַדמינ. ניסטראַציע אונטער „F. B."

אַכטונג צייטונגס־צערקליפער!

דינסטאָג ד. 9.8 פינקטליך 7 אויענד קומט פאַר אין לאָקאַל פון קליינהענדלער־פעראַיין פּאָמאָרסקע 15

אַ אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער פון יודישען צייטונגס־צערקליפער־פעראַיין מיט פאָלגענדען טאָג־אָרדנונג: 1) די לאַגע אין פעראַיין און די לאַגע אין פאַך, 2) בעריכט פון די קאָמיסיע, 3) וואָהלען פון אַ פערוואַלטונג, קאַנ־דידאַטען און רעוויזיאָנס־קאָמיסיע, 4) פערשידענעס.

בעמ.: אַלע צייטונגס־צערקליפער מוזען פינקטליך קומען.

די סאַנירונגס־קאָמיסיע

פון יודישען צייטונגס־צערקליפער־פעראַיין אין לאָדז.

D^r. med. B. FROM

ספּעציאַל־אַרצט פאַר אָקושער און פרויען־קראַנקייטען

צוריקגעקעהרט

זאַוואַדזקע 46. (שצרעמסקיעגאָ) 12 טעלעפאָן 142 61

נעמט אָן פון 1—2 און פון 7—8.

Dr. med.

Wł. Polakowski

choroby kobiece, położnictwo

POWRÓCIŁ

przyjmuje od 4—5. Piotrkowska 113

היינט דינסטאָג ד. 2 אויגוסט ד. י. צו דער ערשטער יאָהרצייט פון דער פרוי פון אונזער חשובן פּרעזעס ה' אַדאָלף פּערעלמאַן

נ״ע **רחזשא פּערעלמאַן**

(פון דער היים סעגאַל)

קומט פאַר אַ הזכרה פינקטליך 1 אַ זייגער מיטאָג אויפ'ן בית־החיים, צו וועלכער עס ווערען איינגעלאַדען אונזערע מיטגלידער, קרובים. פריינד און בעקאַנטע

די פערוואַלטונג פון „לינת החולים"

א צימער

מיט אַ נישט־קרצמפּירענדען אייגענג, טעלעפאָן אין צענטרום פון שטאָט, שיילוויין מעבלירט פון זאַפּאַרט ביליג איבערצוגעבען, גענויערס צו ערפאָהרען: פּיעטריקאָווער 82, וואוינונג 40.

גאַלד, ביזשוטעריע און לאַמבאַרד־סודיטעץ

צאָהלט די העכסטע פרייזען

איזידאָר פּיאַלקאָ, פּיעטריקאָווער 7

Dr. Trawiński

chirurg

POWRÓCIŁ

Piotrkowska 123

Sanatorjum „PALACE"

פאַר דערוואַקסענע און קינדער

אין כעלמי (הינטער לאָדז)

נעמט אָן ליידענדע אויף אַלערליי קראַנקהייטען אין רעקאָנוואַלעסצענטן, אויסזיכט פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען. ערצטליכע הילף, הייל־בעדער, טראַסען צו זון־ליפט־בעדער, ווראַנדעס פאַר לעזשאַקעס. הייל־גימנאַסטיק און אָעמס. טענים. שפּיל און אַנדערע פערווייל־מיטלען. לויפענד וואַסער אין די צימערן. שיינע גענענד אין סאָסנאָוע וואַלד — אידעעלע אָברוה־בעדינגונגען. —

Dyrektor **Dr. Rakowski**

Dr^r. med. H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט־ און וענעריש קראַנקהייטען

מענער־שוועכע און קינדערלאָזיגקייט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-98

נעמט אָן פון 8—10, 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—10 פריה

KOMUNIKAT

Podaje się do wiadomości P. T. Firm okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, które dotychczas nie uregulowały należności z tytułu deklaracji na rzecz wydawnictwa „Rocznik Polskiego Przemysłu i Handlu na rok 1932", aby wszelkie pośrednie lub też bezpośrednie wpłaty uskuteczniały jedynie po przesłaniu względnie okazaniu **oryginalnego rachunku**, a w wypadku wyrównywania salda żądały **zwrotu deklaracji**.

Anatol Gruszkiewicz
delegat na okręg łódzki.

(—) **w. z. Marjan Matuszczyk.**

44 קאמוניסטען געקעפט געווארען אין פערו

ווידער אויסגעבראכען א מיליטערישער אויפשטאנד אין בראזיליען

גענעראל מאא געפאלען אין צוזאמענשטויס מיט יאפאנישען מיליטער

מאסען עקזעקוציע אין פערו

לימא, 1. אויגוסט. (פס.) 44 קאמוניסטען, וואס האבען זיך בעטייליגט אין די אנגריפען און פראוינצען (פערו) זענען הינט געקעפט געווארען.

רעוואלוציעי אין בראזיליען

ניו־יארק, 1. אויגוסט (פס.) שפר נאלמטאג און אין סאנטא קרוז פארגעקומען א גרויסע שלאכט צווישען די אויפשטענדיגע און רעגירונגס־טרופען. די רעוואלוציאנערען האבען אפגעהאלטען דאס נייע עמיגראציע־געזעץ. וואס עישהאלט א רייה עמיגראציע פארשריפטען דאס געזעץ איז אויסגעארבייט געווארען אין הסכם מיט'ן הויך־קאמיסאר וואויקאס. צווישען אנד. געפינט זיך אין געזעץ אנייע קאטעגאריע עמיגראנטען־קאלאניסטען, וועלכע דארפען נאר אויפווייזען 5 הינדערט פונט אנשטאט טויזענד פונט, ווי עס האט מיך געפארערט ביזאהער.

10 טויזענד סערטיפיקאטען פארערט די ארץ־ישראל'דיגע ארבייטערשאפט

ירושלים, 31. יולי. (ימא) אין נחלל אין פארגעקומען א גרויסער מיטינג, אויף וועלכען כ'אז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו פארערן אויפן נעם האלבען יאהר 10 טויזענד סערטיפיקאטען און צו פערגרעסערן די הכנסות פון די ציונים־משע פאנדען.

די באהן־קאטאסטראפע ביי טשעוו

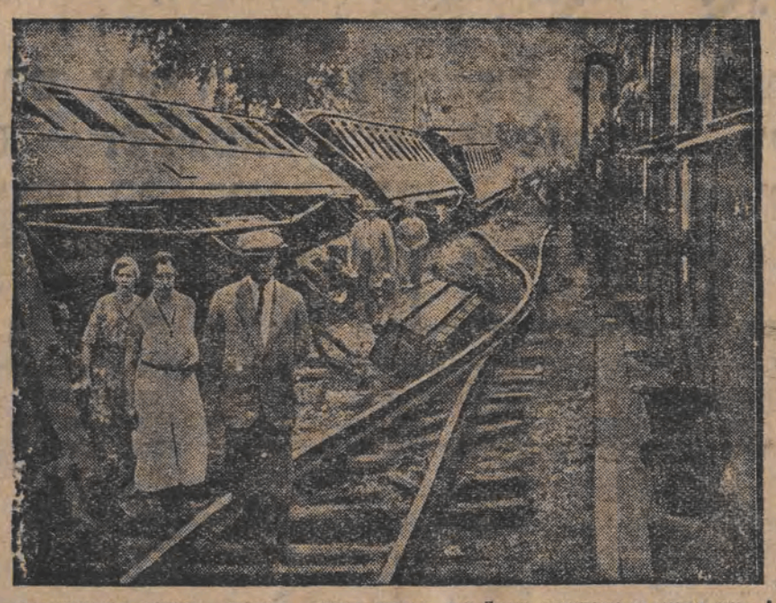

דער איבערגעקערטער שנעל־צוג קראקא־גדיניע אייזינע הרייסיג פאסאזשירען זענען דערביי פערוואונדערט געווארען

ניי איינוואנדערונגס־געזעץ אין א"י

ירושלים 1. אויגוסט (יטא) דאס איז פערפענטליכט געווארען דאס נייע עמיגראציע־געזעץ. וואס עישהאלט א רייה עמיגראציע פארשריפטען דאס געזעץ איז אויסגעארבייט געווארען אין הסכם מיט'ן הויך־קאמיסאר וואויקאס. צווישען אנד. געפינט זיך אין געזעץ אנייע קאטעגאריע עמיגראנטען־קאלאניסטען, וועלכע דארפען נאר אויפווייזען 5 הינדערט פונט אנשטאט טויזענד פונט, ווי עס האט מיך געפארערט ביזאהער.

נעבן. מאא געפעלען אין צוזאמענשטויס מיט יאפאניש מיליטער

פארטאג, 1. אויגוסט. (פס.) האוואס־אגענטור און מודיע: די יאפאנישע מאכט מעלדעט, אז דעם פערזאנגעגעס

וויצע־פרעזידענט פון קאנאדישען פארלאמענט בעשולדיגט יודען אין עלילת־דם

מאנטרעאל. (ימא) צווישען דער יידישער בעפעלקערונג און קאנאדא האט ארויסגערופען אנ'אנגעוועהנלעכע ערבימערונג און אויפרעגונג אנ'ארטיקל פון וויצע־פרעזידענט פון קאנאדישען פארלאמענט ארמאנד לאווערג און דער אנטסעבימישער קאנארוש־פראנצוזישער צייטשריפט „לע מונדאר", און וועלכען ער בעשולדיגט יודען און פראטעסטאנטען דעם „ריטואל־מארד".

טעאטער „סקאלא"

שרודמיעסקא 15, טעל. 232-33.

קינסטלערישער אנסאמבל פון ווילנער און וואר־שאווער ארטיסטען

אונטער דער קינסטלערישער ליימונג פון מארק ארנשטיין

היינט דינסטאג און מארגען מיטוואך 9 אוועגט

הומאריסטישע אוועגטען

א. מאן, ווייב

ב. און געליבטער

2 2 2

פראגראם:

1) הינטער קוליסען - כודות - קאמעדיע אין 1 אקט
2) מאמע מאך מיך חתונה - קאמישער דועט מיט געזאנג
3) פאלקס אוו כאראקטער־לידער - יוסף סטרוגאטש
4) „דער צעבינטשוועטער ליץ" - ש. בליאכער
5) סטרונעס - שמואל לאנדוי
6) מנחם מענדיל'ס גליקען - לייב שריפטזעצער
7) צוויי טריבע - קאמעדיע אין 1 אקט
8) „אנטיק וואריאט" - קאמישע סצענע - א. ביזגאן
9) מאן, ווייב, געליבטער - פארס אין 1 אקט
10) דועטען, קווארטעטען, אנסאמבלען

ס'בשטייליגט זיך דער גאנצער אנסאמבל

אכטונג! דאנערשטאג ד. 4-טען אויגוסט ווערט צוליב דער געזעלשאפט־פראבע פון „די קייטען" נישט געשפילט.

פרייטאג ד. 5 אויגוסט 9 אוועגט. שבת 4 בייטאג אין 9 אוועגט

פרעמיערע! „די רויטען" דראמע אין 3 אקטן פון ה. לייוויק

האנדליונג: אין קאטארנע תביסה (אויפ'ן ווייטען סיביר)

אגודה'שע דאזארעס דרימען אויס אונצוטרוי רעם ייגדה'שען קהלה פרעזעס אין קאנסטאנטין

קאנסטאנטין. (פון אונזער קאדעספאנדענט) אויף דער לעצטער ניצונג פון דער קאנסטאנטינער קהלה־פארוואלטונג און ארינגעטראגען געווארען אנ'אינצוטרוי־פאדזלאר פאר'ן קהלה־פרעזעס ווע־דעס אברהם וואלף גוטערמאן מיט'ן קאסיערער (פונדע אגודה'ניקעס). דער פרעזעס, זעהענדיג, אז דער פאדזלאר וועט אנגענומען ווערען, האט אויבערגעריסען דיזע אנזאגונג. צוליב דעם האבען פינף דאזארעס, וועלכע בעשטעהען פון דרייען אגודה'ניקעס און צוויי אינדעפענדענטען, ארויסגעטראגען א שריפטליכע דעקלאראציע, אין וועלכער כ'ווערט אויסגעדריקט אינצוטרוי דעם קהלה־פרעזעס מיט'ן קאסיערער.

ענגלאנד צישטערט קריגס־שיפען

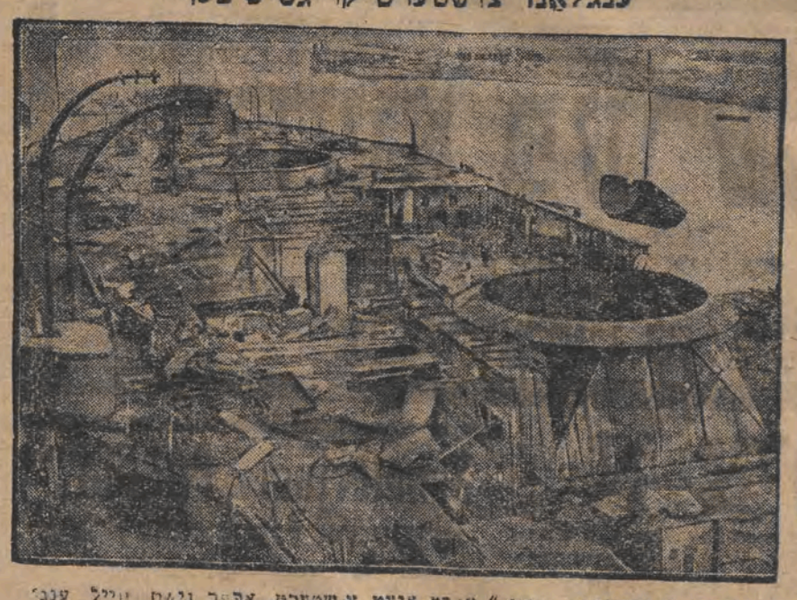

די דאזיגע קריגס־שיף „טיגער" ווערט איצט צישטערט, אבער גיסט ווייל ענגלאנד ענטוואפענט זיך, נאר ווייל די שיף איז שוין צו אלט.

ראדיא־פראגראם

דינסטאג ד. 2. אויגוסט

ל אדז, (233.8) 11.58 שעה־צייכען, 12.05 טאג־פראגראם. 12.10 פרעסע־אי־בערזיכט. 12.40 וועטער־בעריכט. 12.45 פליטען. 3.40 פליטען. 4.35 קאמוניקאט פון צענטראל־ הידראגראפישע־ביורא פאר שיפער און פישער. 4.40 פארטראג. -5. פאפולערער סימפאנישער קאנצערט פון חארשאווער פילהארמאניע־ארקעסטער. -6. פארטראג. 6.20 לייבטע און טאנץ־מוזיק פון רעסטאראן „אייראפא" (טר. פון טשעכאסלאוויע). 7.15 פערשי־דענס. 7.35 ראדיא־פרעסע־זשורנאל. 7.45 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס קאמער. פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג און טעאטער־רעפערטואר. -8. אוועגט־קאנצערט פון וואר־שאווער פילהארמאניע־ארקעסטער. בעת דער פויזע „ליטעראריש־פעליעטאן". 9.20 ביילאגע צום ראדיא־פרעסע זשורנאל. 9.55 קאמוניקאט פון דער הויפט מיליטערישער וועטער סטאציע פאר פליה־וועזען. -10 טאנץ־מוזיק. 10.40 ספארט ידיעות. 10.50 טאנץ־מוזיק.

מאסען עקזעקוציע אין פערו

לימא, 1. אויגוסט. (פס.) 44 קאמוניסטען, וואס האבען זיך בעטייליגט אין די אנגריפען און פראוינצען (פערו) זענען הינט געקעפט געווארען.

רעוואלוציעי אין בראזיליען

ניו־יארק, 1. אויגוסט (פס.) שפר נאלמטאג און אין סאנטא קרוז פארגעקומען א גרויסע שלאכט צווישען די אויפשטענדיגע און רעגירונגס־טרופען. די רעוואלוציאנערען האבען אפגעהאלטען א גרויסען נצחון. פיל רעגירונגס־מיליטער אין אובערגעגאנגען אויף דער זייט פון די אויפשטענדיגע, וואס מארשירען אין א צאהל פון 30.000 מאן אויף דער הויפט־שטאט.

„אייזענער פראנט" אנצונעמען שארפע מיטלען געגען טערארישע

בערלין, 1. אויגוסט. (פס.) אין שוילות מיט די פאסבען־אטענטאטען אין קענינסבערג האבען זיך פערשפרייט קלאגען וועגען אנגריפען בעלאגע־רונגס־צושטאנד. פון די אפיציעלע קרייזען ווערט עס אבער אפגעלייקענט.

דער קאמוניסטישער אנפיהרער זאך און געשטארבען און שפיטאל פון די וואונדען.

דער סאציאל־דעמאקראטישער דעפי־טאט לארסען האט זיך אין נאמען פון „אייזענעם פראנט" טעלעגראפיש גע־ווענדעט צו דער רעגירונג אנ־נעמען די שארפסטע פערהיטונגס־מיט־לען.

היטלעריסטען פערלאנגען שנעל־געריכט

בערלין, 1. אויגוסט. (פס.) די מונ־כענער היטלעריסטישע צייטונג „פעלקי־שער בעאבאכטער" פארערט צוריק אינ־צופיהרען אויסנאהם־צושטאנד און אינצופיהרען שנעל־געריכטען.

פרייסישער קאמיסאר זאגט אז שארפע רעפרעסיעס געגען טערא"

בערלין, 1. אויגוסט. (טעלעפאניש) דער רעגירונגס־קאמיסאר פאר פרייסען האט פערעפענטליכט אנ'אפיל, אין וועלכען עס ווערט גערופען אפצושטעלען די קאמפען, וואס ווערן גיכ לעצטען טאל פאר ברובען פון ווינטערדיגע טע־ראר־אקטען. דער קאמיסאר זאגט אז, אז די רעגירונג וועט זיך נושט אפשטע־לען פאר די שארפסטע פערארדנונגען, כדי צו פערזיכערן די רוה. דערביי ווערט געדראהט צו בענרעניצען די בורגערלי־כע פרייהייטען.

==§==

קוסאטשינסקי זיגער אויף דער אלימפיאדע

זאלעסקי שיקט איהסא בעגריסונגס טעלעגראם

קוסאטשינסקי

אין ערשטען טאג פון דער אלימפי־שע קאמפען זענען פארגעקומען ג ריי־הע קאנקורענצען אין וועלכע עס האבען אנטייל גענומען די פולשע ספארט־לער. א גרויסען נצחון האט אפגעהאל־טען דער אויסגעצייכנטער קוסאטשינס־קי, וועלכער האט אין א שטהנער פארם בעזיגט די נעהר גוטע פינלענדער אין פערנומען דאס ערשטע ארט אויפן שטח פון 10 קילאמעטער אין פערלויף פון 30 מינוט 12,4 סעקינדען. וואס איז א נייער אלימפישער רעקארד. דאס צווי־טע ארט האט פערנומען דער פינ־לענדער איטשאלא 8 מעטער ניך קו־סאטשינסק'ן. דאס דריטע — ווירטע־נען - 200 מעטער נאך דעם ערשטען. דער אויפטריט פון די אנדערע פוילי־שע ספארטלער איז נישט געלונגען.

העליאש אין קויל־מארך איז נישט אריין אין פיגאל. דאס ערשטע ארט אין דער קאנקורענץ האט פערנומען דער אמעריקאנער סעקסטאן 16 מעטער 35 צענטים.

אויך פלאוטשיק אין הויך־שפרונג האט פערנומען א ווייט ארט. געזונט האט אויסגעריכט דער קאנארער מאק לאגהין — 1 מעטער 97 צענטימעטער.

אין אנדערע לעכט־אטלעטישע קאנק־רענצען זענען פארגעקומען בלויז פאר־לויפען, אין וועלכע עס האבען אין אל־געמיין געזונט די פאווריטען.

אין שווער־אטלעטיק האבען געזונט די פראנצויזען, וועלכע האבען פערנומען דרי ערשטע ערטער. אין מיטעל־געוויכט האט געזונט אוסמאר (רוטשלאנד).

ווארשא. (טעלעפאניש) אויסערן מינוסטער זאלעסקי האט אויסגעשיקט צום פוילישען אמבאסאדאר אין וואשינגטאן פאלגענדע טעלעגראמע מיט דער ביטע אויבערצוגעבען דעם אלימ־פיאדע־זיגער קוסאטשינסקי:

„דעם פוילישען און וועלט־מיינסטער א גראטולאציע צוליב'ן אויסגעצייכנטען נצחון.

אויסערן־מינוסטער א. זאלעסקי

היטלעריסטישע באיקאט־העצע איז עסטרייך

ווען. (יטא) די עסטרייכישע נאציאנאל־סאציאליסטען האבען ארויסגע־לאזט א יידען־העצערישען באיקאט־אויפ־רוף, אין וועלכען עס הייסט צו. אנד., אז „אריער, וואס קויפען וואס נישט אין בי יידען, געבען געוועהר די מלחמה־שונאים פון דעמאקראטישע פארטייען". ארישע פירמעס וועע־רען אויפגעפארערט אפצוזאגען זיך פון פיהרען געשעפטען מיט יידישע אנגע־שטעלטע, אויב אפילו זיי רעפרעזענטירען קריסטליכע פאבריקאנטען.

ד"ר מער בערמאן

ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוועכע

צעגעלניאנא 15. טעלעפאן 149-07

נעמט אן פון 8 — 11 פארם. און פון 4 — 8 אוועגד

זונטאג פון 9 — 1 נאכמיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

Dr. Niewiażski

ספעציאליסט פאר סיפלים, טריפער און מענער־שוועכע

בעהאנדלונג מיט קוואנץ־שטראהלען און עלעקטרא־טעראפיע אנאליזען.

פאר דאמען ספעציעלער וואנטע־זאל

אנדזשעיא 5, טעלעפ. 159-40

נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אוו.

זונטאג פון 9 ביז 1 א זייגער נאכמיטאג.

Dr. med. H. GUTSZTADT

ספעציאל־ארצט פאר אקושער און פרויען־קראנקהייטען זאכארניע 62 (שרודמיעסקא 14) טעלעפאן 129-52

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 4 ביז 7

Dr. Ludwik Falk

הויט און געשלעכט־קראנקהייטען

נאווראט 7, טעל. 128-07

נעמט אן פון 10—12 מיטאג און פון 5—7 אוועגד.

2—3 צימער

מיט א קוך און בעקוועמליכקייטען ווערט פון זאפארט געזוכט אין דער נאהענט פון קילינסקיעגא און נא־רוטאוויטשא. אפערטען פאר L. H. אין דער אדמינ.

Dr. Wołkowyski

צעגעלניאנא 4. — טעלעפאן 216 90

צוריקגעקעהרט

ספעציאל־ארצט פאר הויט וועגערישע קראנק־הייטען און מענער־שוועכע, אלע־ארט אנאליזע

עלעקטראטעראפיע בעהאנדלונג מיט קוואנץ־שטראלן

נעמט אן פון 9—2, און פון 5—9 אוועגד,

בעזונדער ווארטע־זאל פאר פרויען.

Dr. med. M. Heller

ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע־קראנקהייטען און מענער־שוועכע

האט זיך איבערגעצויגען אויף

טראוגוטא 9 טעל 179-89

נעמט אן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אוועגד

פאר פרויען פון 4—5 נאכמ.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פריזען

STARSZY FELCZER

S. Suszkiewicz

צוריקגעקעהרט

11 Listopada 15 (קאנסטאנטינער)

front II piętro — צראנט 2 שטאק — Tel. 155-45

הערוהיגע שמערצען פון גאל־שטיינער אהן נארקאזע.

רעשטען

ביי **Szczęśliwy**

נאווא־מיעסקא 5 פראנט 2. שטאק

ווארנונג!

געעהרטע קונדען! אזוי ווי איהר קומט אויף נא־ווא־מיעסקא 5 ווערט איהר פערפיהרט פון אנדערע סוחרים, וואס זיי זאגען, אז זיי הייסען שטשענשליוי זייט דעריבער אויפמערקזאם און געדענקט די אדרעס פראנט 2 שטאק וואו איהר בעקומט ביליגער טאמאשאווער און אנדערע סחורות, די בעסטע קוואל־ליטעטען, די נייעסטע און מאדערנסטע מוסטער־

אויף אנציגער און פאלטענס

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג: **SZCZĘŚLIWY**

Nowomiejska 5 **front II piętro**

בריף־איבערזעצונגען

פון פערשידענע שפראכען: ענגליש, פראנ־צויזיש, רוסיש, דייטש, און אנדערע אויף יודיש, פוילישן און פערקעהרט

מ. קרזעפיצקי, פאמארסקא 4,

(ביים צאהן־ארצט ר. קרזעפיצקא)

נעהמט אן פון 9 פריה ביז 7 אוועגד

טעלעפאן 206-53.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון ביז 7 אין אָוונד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט

Lodzer Tageblatt", Łódź, Piotrkowska 16 Skz' poczt. 16

טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100,47

אהן זיגער און אהן בעזיגטע

דער היטלעריזם דערגאַנגען צו דער לעצטער גרעניץ פון זיין שאַייג-פעריאָד. — די פּאַפּען-רעגירונג וועט דאַנערען אויפ'ן סמך פון אַרטיקעל 48

דער רעזולטאַט פון די רעלסטאָג-וואַהלען אין דייטשלאַנד האָט אין אַלגעמיין נישט געבראַכט קיין איבעראַשונגען. די פּוחות-פערהעלטנישען אין רעלסטאָג זענען פמעט דיselבע, ווי אין פרייסישען לאַנדטאָג, וועלכער איז געקליבען געוואָרען מיט דרייווערטל צוריק. דערפון איז צו זעהן, אַז די לאַגע אין דייטשלאַנד האָט זיך מעהר-וועניגער סטאַביליזירט, און אַז דער היטלעריזם איז שוין דערגאַנגען צו די לעצטע גרענעצען פון זיין מעגליכקייטען. ווייטער שטייגען קען ער שוין נישט. די פּרעזידענט, לאַנדטאָג און רייכסטאָג-וואַהלען, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין פערלויף פון די לעצטע 4 חדשים האָבען בעוויזען, אַז די היטלעריסטען האָבען ביז 14 מיליאָן אָנהענגער בערעך 38 — 40 פּראָצענט פון דער דייטשער וועהלער-מאַסע. דאָס איז אַ קאָלאָסאַלער פּח, אָבער אַ פּח, וואָס מוז שטעהן בלייבען און בטילאַ דערמיט אַלזאָ צוריקגעהן. דער צענטער, פּוואַרישע פאָלקס-פּאַרטיי, סאָציאַל דעמאָקראַטען, דעמאָקראַטען און קאָמוניסטען האָבען 55 פּראָצ. שטימען פון דייטשען פאָלק און די דאָזיגע שטימען בילדען באמת „אַנ'אַטערגעס פּראָנט נעגען דייטשען פאַשיזם. די דער מאָנטעג גרופּירונגען האָבען בעוויזען אונצופרידענען זוערע וועהלער, ווען דער היטלעריזם האָט אַרויסגעמאַכט זיין שטורם און גלאַנץ-פעריאָד. קיין האָבען די דאָזיגע וועהלער הינטיגען זיגטאָג נעשטימט נעגען היטלער'ן, וועלען זיי אין דער היטלעריזם אין שטעהן געבלובען אודאי נישט אין פערלויפען צו די נאַציאָנאַל-סאָציאַלישען. די ס. ד. קאָמוניסטען און צענטרום האָבען אָרגאַניזירטע, דיסציפּלינירטע און בעוואוסטזיניגע וועהלער און זיי וועלען זיך נישט לאָזען באַפען אויף דער היטלעריסטישער וועגדמעקע. אַ טייל סאָציאַליסטען קעגען אויס אינצופרידענהייט מיט דער פּאַרטיי-לייטונג איבערגעהערט, אָבער די קאָמוניסטען און פערקעהרט, אָבער צום היטלעריזם וועלען זיי קיין מאָל נישט געהן.

מ'קען אַלזאָ, מיט דער פולסטער זיכערקייט בעהויפּטען, אַז היטלער וועט אויף אַ לענגערען ווענ קיינמאָל נישט בעקומען קיין 51 פּראָצענט שטימען פון אַלע דייטשע וועהלער. אפילו מיט די דייטש-נאַציאָנאַלע צוזאַמען וועט ער נישט האָבען קיין מעהרהייט.

זיינע שטימען האָט ער בעקומען פון די קלוגע פּאַרטייען, וועלכע ער האָט פולשטענדיג פערשלינגען. ס'איז אַראָפּ פון דער אַרענע די אַמאָל מעלכטיגע פאָלקס-פּאַרטיי, וועלכע האָט אַרויסגעגעבען אַ שטרעזעמאַן, ס'איז אָפּגעשוואַנקט געוואָרען די דעמאָקראַטישע שטאַאַטס-פּאַרטיי, ס'איז אַנגעשרומפּען געוואָרען די דייטש-נאַצ. פּאַרטיי און עס איז נישט געבליבען קיין זכר פון אַלע אַנדערע קלענערע פּאַרטייען. פון צענטרום, ס. ד. און קאָמוניסטען האָט ער נאָרנישט צוגענומען אַז זוועט נישט זעען.

דערפון איז קלאָר, אַז היטלער קען נישט הינטן און נישט מאָרגען, נישט אַלזאָ און נישט מיט די דייטש-נאַציאָנאַלע בולדען אַ רעגירונג, וואָס זאָל זיך שטיצען אויף אַ מעהרהייט אין רייכסטאָג. פון דער צווייטער זייט איז אויך קלאָר, אַז די לינקע רעפּובליקאַנישע פּאַרטייען קענען אַלזאָ נישט בילדען קיין רעגירונג, ווייל אָהן די קאָמוניסטען זענען זיי אין דער מינדערהייט, און די קאָמוניסטען וועלען דאָך נישט שטימען קיין שום רעגירונג פון וואָסערע קאָמבינאַציע זי זאָל נישט געשאַפען ווערען. ס'האָט זיך בכן געשאַפען אַ לאַגע, אַז אין דייטשלאַנד איז איצט לחלוטין אונמעגליך צו בילדען אַ פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג. ס'איז דאָ אַ מעהרהייט אויף אַראָפּצוואַרפען יעדע רעגירונג, ס'איז אָבער נישט פאַרהאַן קיין מעהרהייט פאַר פּאָזיטיווער אַרבייט. פאַר ציוניפּשטעלען אַ קאַבינעט. די זעלבע לאַגע איז געווען און פּרייסען און דערפאַר איז דאָרט געקליבען אַ צווייטע רייכס-רעגירונג-פּרעזידענט, הגם דער לאַנדטאָג האָט איהר אויסגערייקט אונ'ציטרוי. די פּרעזידענט-רעגירונג איז אָבער געשוואָרען דורך אַ דעקרעט פון דער פּאַפּען-רעגירונג. די פּאַפּען-רעגירונג דאַרפט נישט די דאָזיגע געפאַהר. די פּאַפּען-רעגירונג וועט אַלזאָ ווייטער רעגירען, ווייל דער רייכסטאָג קאָן נישט אויסבילדען קיין רעגירונג פון זיך.

מעגליך, אַז דאָס איז מאַקי געווען די פּינט פון הינדענבורג'ן, וועלכער האָט אָהן אַ יסוד אַראָפּגעזעצט די פּרעזידענט-רעגירונג און איבערגעגעבען די מאַכט פּאַפּען'ן און שלייכער'ן. וואָלט הינט פּרעזידענט געווען פון דער מאַכט, וואָלט דער וואָהל-רעזולטאַט אויך געווען דער אונגענער און די פּרעזידענט-רעגירונג וואָלט געבליבען אויך צוליב'ן אונגענעם טעם, ווייל ס'איז נישט מעגליך צו שאַפען אַ צווייטע רעגירונג.

אין רומעניען נאָמינירט מען אַ דעגענ-פאַר די וואַהלען, פרי זי זאָל „מאַכען" די וואַהלען און בעקומען אַ מעהרהייט. אין דייטשלאַנד נאָמינירט מען אַ רעגירונג פאַר די וואַהלען, פרי זי זאָל בלייבען אויך שפּעטער פון דער מאַכט, ווייל ס'וועט נאָך די וואַהלען נישט זיין קיין שום מעהרהייט. ס'קען אפילו אויך פון די איצטיגע פּוחות-פערהעלטנישען זיך בילדען אַ מעהרהייט, אויב דער צענטרום זאָל צושטעהן צו אַ קאָאַליציע מיט היטלער'ן, אָבער דאָס איז זעהר נישט וואַרשיינליך נאָך אַזאַ פערביטערטע וואַהל-קאַמפּאַניע.

די לאַגע אין דייטשלאַנד בלייבט אַלזאָ ווי פריהער, ד. ה. די פּאַפּען-רעגירונג בלייבט. דער רייכסטאָג איז ניט פעהיג צו אַרבייטען און ס'לאַגר ווערט רעגירט מיט'ן שם המפּורש פון אַרטיקעל 48 פון דער ווייטאַרער קאָנסטיטוציע.

בן משה

אַלץ די דריזען און אדערן...

ווען אַנ'אויסוואורף ווערט אַ צדיק, אדער אַ סטאַטעטשנער יונגערמאַן ווערט אַ יונגאַטש — זענען שולדיג דערין דריזען און אָדערן. זאָגט אַ בעריהמטער געלעהרטער

דער אַלטער כלל, אַז כמעט אַלע אויסגעלאַסענע מיידלעך ווערן אויף די עלטערע יאָהרען עכט-פרומע ווייבער און יונגע שאַרלאַטאַנעס הויבען אָן פיהרען אַ סטאַטעטשנע לעבען אויף די עלטערע יאָהרען, גילט נישט שטענדיג. עס טרעפען אויך שוין צו אָפט פערקערטע זאַכען: יונגערהייט איז מען נישט זעלטען גוט און פרום, און ערשט אויף די עלטערע יאָהרען שמאַליעט מען אַ וועלט.

איז דער געוועהנליכער עולם, אין יעדען פאַל כמעט, גרייט צו לויבען די אויסגעלאַסענע מענשען, וואָס זענען ענדליך גובר דעם יצר הרע אויף די עלטערע יאָהרען און זשאַלעווען נישט קיין פערדאַמונג פאַר די אָרענטליכע מענשען, וואָס געהען אַראָפּ פון גלייכען וועג גראָד דאָן, ווען זיי וואָלטען געדאַרפט ווייזען אַ מוסטער דער וועלט מיט זייער פיינעם לעבענס-שטייגער. קומען גאָר איצט די געלעהרטע און זאָגען, אַז די וועלט איז אין אַזעלכע זאַכען אינגאַנצען גענאַרט. נישט דער יונגער אויסוואורף פערדינט אַ קניפּ אין בעקעל, וואָס ער איז געוואָרען אויף די עלטערע יאָהרען גוט און פרום, און נישט די סטאַטיקעס פערדינען, מען זאָל זיך פון זיי אָפּקערן דערפאַר, וואָס זיי ווערען אויסגעלאַסען אויף די עלטערע יאָהרען. די דאָזיגע ענדערונגען, זאָגען די געלערנטע, הצנגען אָפּ אין דער ענטוויקלונג פון יעדען מענשען אָדערען און דריזען.

אין דער אַמאַליגער ביזאַנטינישער אימפּעריע, וואָס האָט געהאַט איהר זיץ אין קאָנסטאַנטינאָפּעל, האָט דער קייזער יוסטיניאַן זיך פערליבט אין דער צירקטענצערין און פּשוט'ער פּראָסטיטוטקע פּעאָדאָראַ, וואָס האָט געהאַט אַ וועלט-נאָמען אַלס די אויסגעלאַסענסטע פרוי פון מזרח-רומישען רעזשים. האָט דער

(ענדע זעה זייט 6)

מוסאָליני'ס פאַשיזם ווערט איצט צעהן יאָהר אַלט

מ'גרייט זיך שוין צום גרויסען יום-טוב אין איטאַליע. — פאַשיזם ווערט דערהויבען צום ראַנג פון אַ פילאָזאָפיע, צו אַ נייער געזעלשאַפטליכער מאָראַל. — מוסאָליני'ס שטאַרקע האַנט. — איטאַליע איז איצט אַרימער, ווי זי איז געווען. — די אַרבייטער ווערען שטאַרק עקספּלואַטירט. — אינטערעסאַנטע מיינונגען ווענען דער ווירקונג פון פאַשיזם.

אייראָפּע האָט איצט צוויי לענדער מיט אַ נייער צייט-רעכנונג: רוסלאַנד און איטאַליען. די איינוואוינער פון דער סאָוויעטען-רעפּובליק צעהלען די יאָהרען פון דער נייער עפּאָכע, זינט דער באָלשעוויסטישער איבערקעהרעניש פון אָקטאָבער 1917, און איטאַליען האָט זיך די נייע צייט אָנגעהויבען מיט מוסאָליני'ס מאַרש אויף רוים, אין הערבסט 1932 יאָהר.

קומען איצט אָן ידיעות פון רוים, אַז די איטאַליענישע רעגירונג מיט איהר הערשענדער פאַשיסטישער פּאַרטיי מאַכען שוין גרויסע הכנות צו דעם יום-טוב פון מוסאָליני'ס צעהן-יאָהריגען רעזשים, וואָס קומט פאָר אין עטליכע חדשים ארום.

ערב דעם דאָזיגען איטאַליענישען יום-טוב, ציהט מען שוין אונטער דעם סך-הכל פון פאַשיזם. פערשטעהט זיך, אַז ביים מאַכען דעם חשבון פון אַלע ערפאָלגען און דורכפאַלען פון מוסאָליני'ס דיקטאַטור טיילען זיך פּובליציסטען אין דריי גרופּען: פאַשיסטען, אַנטי-פאַשיסטען און נייטראַלע.

אין מוסאָליני'ס מדינה גופא, וואו נאָר פאַשיסטען האָבען דאָס רעכט צו זינגען לויב לידער זייער הערשאַפט, איז די פּרעסע פול מיט בעשרייבונגען פון די וואונדער פון מוסאָליני'ס אָרדנונג. ביי די בעזינגער פון „דוטשע" און זיין פּאַרטיי, פעהלען שוין באַלד ווערטער מאַר'ן לויב-צעטעל. אָפּגערעדט דערפון, וואָס אין די אויגען פון פאַשיסטישע רעקלאַמע-מאַכערס איז יעדע טאָט פון פאַשיזם און מוסאָליני, דאָס קלוגסטע, וואָס איז ווען אויפגעטון געוואָרען, נישט בלויז אין איטאַליען, נאָר אין די גאַנצע וועלט. עס האַלט דערביי, אַז פאַשיזם זאָל דערהויבען ווערען צום ראַנג פון אַ נייער פילאָזאָפיע, אַ נייער געזעלשאַפטליכער מאָראַל. עס פעהלען נישט קיין געלערענטע היסטאָריקער און דענקער, וואָס זענען גרייט צו קרוינען מוסאָליני'ן פאַר דעם קלוגסטען הערשער און פאַר דעם גרעסטען סאָציאַלען דענקער פון דער נאָך-מלחמה-צייט.

אַוועק זענען די ערשטע יאָהרען פון פאַשיזם, ווען מוסאָליני'ס שוואַרץ-העמד-דעלדיגע גוואַרדיע האָט געקריגען אַ וועלט-רעפּוטאַציע מיט געוואַלד-טאַטען געגען יעדען שונא. די ווילדע מעשים געגען אַלע פּאָליטישע געגנער, איינשליסענדיג אפילו די קאַטוליישע קירך, ווערען ביסלעכווייז פערגעסען, ווייל דער עולם האָט זעהר אַ קירצען זכרון. די געגנער זענען אַזוי גרינדליך בעקעמפט געוואָרען, אַז ביי די לעצטע וואַהלען זענען אין גאַנץ איטאַליען געווען נישט מעהר ווי אַ פּאָר שטיזענד ביירגער, וואָס האָבען געשטימט געגען פאַשיזם. די דאָזיגע פאָר שטיזענד מוסאָליני אַליין אויף דער פריי און פּאַקט זיי נישט אַוועק אויף זיינע טייפעלס-אינזלען, ווייל ער וויל אַז די וועלט זאָל גלויבען, אַז געגנער זענען שוין אין איטאַליען פריי.

איטאַליענישע געגנער פון פאַשיזם קענען נאָר לעבען פריי אין פרעמדע לענדער, אין דאָס נאָר דאָרט, וואו עס זענען פערהאַן וועניג איטאַליענער. אין די גרעסערע איטאַליענישע קאָלאָניעס, אין פראַנקרייך און אַמעריקע, קומט די אַנטי פאַשיסטען אויס צו קעמפען געגען מוסאָליני'ס טעראָר, וואָס שפּרייט אויס די ברוטאַלע לאַפּע איבער די גרעניצען. פונדעסטוועגען ווערט פון פראַנקרייך און אַמעריקע, דערהויפּט טאַקי פון נאָהנטען פראַנקרייך, אָנגעפיהרט אַנ'אומאויפהערליכע פּראָפּאַגאַנדע, מצד די אַרויסגעטריבענע איטאַליענער, געגען מוסאָליני'ס פאַשיסטישען דעספּאָטיזם.

אָבער די פּאַטריאָטען פון איטאַליען זאָגען, אַז די איטאַליענער האָבען איצט געוואונען אַ נייעם נאַציאָנאַלען שטאָלץ. זייער לאַנד איז אין אינטער פאַשיזם אויפגעוואַקסען אינדוסטריעל, קאָמערציעל און אַדמיניסטראַטיוו אַזוי, אַז קיין איטאַליענער דאַרף זיך שוין נישט שעמען מיט זיין לאַנד, אין פערגלייך מיט אַנ'אַנדער מדינה אין אייראָפּאַ. אפילו די אויסוואַנדערונג פון איטאַליען איז שטאַרק געפאַלען אונטער מוסאָליני'ס רעזשים, זאָגען זיי.

דערויף ענטפערן די אַנטי-פאַשיסטען, אַז אָט די אַלע פּזמונות זענען פאַלש. אישאַליען, זאָגען זיי, איז איצט נאָך אָרימער, ווי געווען. די אַרבייטער-מאַסען ווערען שוידערליך עקספּלואַטירט. ווען די פאַשיסטען וואָלטען נישט די אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס פערוואַנדעלט אין פאַשיסטישע קאָזאַרמעס, וואָלט איטאַליען איצט געהאַט אויפשטאַנדען געגען די אומענשליכע בעדינגונגען אין די מערסטע פאַכען און אינדוסטריעס. אמת, די מאַכט לאָזט נישט אַזוי גרינג אָפּזאָגען אַרבייטער, אָבער דערמיט אַליין קען מען נישט בעפרידיגען די מיליאָנען, וואָס פיהרען אַ לעבען פון נויט.

וועגען דער גרויסער ליבע פון איטאַליענישען פאָלק, וואָס מוסאָליני מיט זיין פּאַרטיי געניסען, זאָגט דער גרעף ספּאַרצאַ:

אין דער זעלבער ערקלערונג מוסאָליני'ס, וואָס גיט אַן, אַז אין גאַנץ איטאַליען זענען געווען נישט מעהר ווי 2.000, וואָס האָבען געשטימט געגען זיין רעזשים, דערצעהלט ער ווייטער, אַז די אישאַליענישע מאַכט האָט איצט: 60.000 פּאָליציסטען, 20.000 פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען, 30.000 פאַשיסטען אין דער שטענדיגער מוסאָליניישער מיליץ, אַ פערטעל מיליאָן פאַשיסטישע מיליציאַנערען, וואָס קענען מאָבילזירען אין פאַל פון אַ נויט. בילדזירט ווערען אין פאַל פון אַ נויט. די דאָזיגע ריזיגע פּאָליציי-מאַכט האָט צו איהר דינסט: 774 אָוטאָמאָבילען, 290 מאָטאָציטראַקס, 198 מאָטאָציקלען, 48 מאָטאָר-שיפען און 12 טויזענד ראָווערען.

עפּעס צופיל פּאָליציי און מיליץ, זאָגט דער גראַף, פאַר אַ לאַנד, וואו די רעגירונג האָט נישט מעהר ווי 2.000 געגנער!

דער פאַקט איז, אַז זינט פאַשיזם איז איינגעפיהרט געוואָרען אין איטאַליען, קאָסט דאָרטען אויפהאַלטען די פּאָליציי-מאַכט, זעקס מאָל אַזוי פיל, ווי פאַר דער דיקטאַטור. ווען מען נעהמט נאָך אין אָנבעטראַכט, אַז יעדער ציוויליער פאַשיסט איז, אייגענטליך, אַ פרייוויליגער שפּיאָן, קען מען זיך גרינג משער זיין, וואָס פאַר אַ מאַכט מוסאָליני מוז אָנווענדען צו האַלטען דאָס איטאַליענישע פאָלק אונטער'ן צוואַנג פון זיין דיקטאַטור.

מוסאָליני אַליין האָט שטאַרק ליב צו פערגלייכען זיך מיט נאַפּאָלעאָן'ען. זיינע חסידים זענען געגנוגיג ציצושריבען אַלע מעלות וואָס דער וועלט-בעריהמטער קאָרסיקאַנער מיליטער-הצלח און רעגירונגס-מייסטער האָט פערמאָגט. נאָר ווען עס האַלט שוין ביים פערגלייכען מיט נאַפּאָלעאָן'ען, ווייזט מען אָן, אַז ער בעזיצט אויך די נאַפּאָלעאָנישע חסרונות. ווי נאַפּאָלעאָן, ווייס ער נישט ווען אָפּצושטעלען זיך' און ווי נאַפּאָלעאָן, האָט ער געשאַפען אַן אָרדנונג, וואָס איז צופיל אָפּהענגיג אָן זיין פערזאָן.

„מוסאָליני איז מעגליך אַנ'ערסאָלד, אָבער מוסאָליניזם האָט קיין האַסט נישט. אייביג וועט דאָך מוסאָליני נישט לעבען, און ווען ער וועט פערשווינדען פון דער סצענע, וועט אויך קומען אַ סוף צו דעם פאַשיסטישען רעזשים".

2-טע א"י עקסקורסיע פון סוחרים און אינ-דוסטריעלער

ארגאַניזירט דורך דער פוליש-פאַלעסטינישער האַנדעל-קאַמער

וואַרשא (טמא) די א"י-עקסקורסיע וואָס ווערט אָרגאַניזירט אין אָקטאָבער ה. י. דורך דער פוליש-פאַלעסטינישער האַנדעלס-קאַמער, האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע פערראַינטערעסירונג אין די ברייטעסטע געזעלשאַפטליכע קרייזען. מיט יעדען טאָג קומען אָן אַלץ נייע אָנמעלדונגען, אַזוי אַז דאָס ביורע פון דער קאַמער האָט בעשלאָסען צו פּיהרען אַ רעגלעצטיג צווייטע עקסקורסיע דורך צווייטע פערשידענע פּאָרטען. ווי ווייט די עקסקורסיע איז געוואָרען פאָלגיר, בעווייזט דער פאַקט, דאָס עס עזנען אָנגעקומען פיל אָנמעלדונגען פון אויסלאַנד (בערלין, דאַנציג, טשעכאָסלאָוואַקיי, ליטע, לעטלאַנד).

מיט דער עקסקורסיע האָבען זיך אין דער ערשטער רייהע פּעראַינטערעסירט די האַנדעלס- און אינדוסטריע-קרייזען און די פּראָפעסיאָנעלע פערבאַנדען, ווי אויך פערשיידענע פון אַרבייטער-אינטעלינענץ, וואָס זיינען פון בייטגלידער וויל'ען אויסנוצען זייער אויפלויפ-צייט אויף בעזוכען אַרץ ישראל. דער פאַקט, וואָס מיט דער עקסקורסיע פאָהרען מיט מיטגלידער פון דער פערוואַלטונג פון דער פוליש-פאַלעסטינישער האַנדעלס-קאַמער, גיט אַנ'אַנדערע מיינונגען, אַז הן די רייזע פון א"י זון דער אויפגעמאַכט און לאַנד וועלען פאַרקומען אין דער געהיימער אָרדנונג.

ווענען אינפאָרמאַציעס דאַרף מען זיך ווענדען צום: פּוליש-פאַלעסטינישע האַנדעלס-קאַמער, וואַרשא, קראַקאָווסקע 18, טעל. 248-37.

דער סקאַנדאַל מיט דעם עלטסטען יודישען ראַיאָן אין די סאָוויעטען

פאַרוואָס דער קאַלינינדאָרפער ראַיאָן מוז ווערען אויס יודישער. — ווי האַלט עס מיט די איבעריגע ראַיאָנען. — דער הינגער איז די קאַלאָניעס פון איין זייט און די קאָלעקטיוויזאַציע פון דער אַנדערער זייט רואינירען די יודישע ראַיאָנען

ספּעציעל צום „לאָדזער טאָגעבלאַט" — :— פון **ב. סמאַליאַר**

— איהר גלויבט נאָך אַלץ נישט אין בירע-בידזשאַן? — פרעגט מען מיך אין מאָסקווע.

— אין בירע-בידזשאַן — זאָג איך — גלויב איך, אָבער אין בירע-בידזשאַן אַלס יודישע רעפּובליק, דאָס גלויב איך נאָך אַלץ נישט. איך האָב איצט בכלל אויפגעהערט צו גלויבען אין יודישע אויטאָנאָמע ראַיאָנען אין סאָוויעט-רוסלאַנד.

— אפילו נישט אין קרים?.. אפילו נישט אין קאַלינינדאָרף?..

— אפילו נישט אין קרים און אין קאַלינינדאָרף. דאָס, וואָס איך האָב געהערט איצט אויף מיין רייזע אין דער לענג און צרייט פון לאַנד, האָט אַרויסגעוואָרפען ביי מיר דעם חשד, אַז נישט גלויבן וועט בירע-בידזשאַן קיינמאָל קיין יודישע רעפּובליק נישט בלייבען, נאָר אַז אפילו די איצטיגע קליינע אויטאָנאָמע ראַיאָנען וועלען מיט דער צייט אויך אויפהערען אויס יודישע.

— פאַרוואָס דענקט איהר אַזוי?

— דערפאַר, ווייל איך האָב זיך צוגעקוקט און געקומען צום בעשלוס, אַז אונזערע יודען זענען נישט קיין סטאַביל'ע עלעמענט אויף וועלכען מ'קען זיך פערלאָזען. היינט איז קאָלאָניזאַציע גוט, לויפען זיי אויף ערד. מאָרגען איז אויף אינדוסטריאַליזאַציע בעסער, פערלאָזען זיי האַק-און-פּאַק אין קאַלינינדאָרף און געהען צוזאַמען שטאָט צריין צו אַרבייטען אַ-יף די פאַבריקען. איבערמאָרגען וועט מען אָנפאַנגען פערקיצען די צאָהל אַרבייטער אויף די פאַבריקען, וועלען זיי זיין די ערשטע צו לויפען צוריק אין שטעטעל. גאָר איבערמאָרגען וועט אין שטעטעל נישט זיין קיין ברויט, וועלען זיי זיך אַ לאָז שוין צוריק אין די קאָלאָניעס.

— מיט אַזאַ פּליסיגען עלעמענט — מיט אַן עלעמענט, וואָס איז נישט קיין איינגעפונדעוועטער אויף איין אָרט — קאָן מען קיין שטענדיגע רעפּובליקען נישט שאַפען. מיט אַזאַ עלעמענט הערט אפילו קאַלינינדאָרף איצט אויף צו זיין אַ יודישער ראַיאָן. אין קאַלינידאָרף — אין דעם סאַמע ערשטען און עלטסטען יודישען אויטאָנאָמען ראַיאָן — זענען איצט פערהאַן מעהר נישט-יודען ווי יודען. ווי קען דען אַזאַ ראַיאָן בלייבען אויטאָנאָם יודיש, ווען יודען ווערען דאָרט פון טאָג-צו-טאָג ווייניגער און ווען זיי ווערען אַנ'אומעדייטענדע מינדערהייט, אָנשטאָט אַ מעהרהייט?

* * *

שוין אַ געוויסע צייט, אַז די טויער פון קאַלינינדאָרפער יודישען ראַיאָן זענען אין גרויס פערלעגענהייט. 5 יאָהר זינט קאַלינינדאָרף איז פּראָקלאַמירט געוואָרען אַלס אויטאָנאָמער יודישער ראַיאָן און אנשטאָט די צאָהל יודען אין דעם דאָזיגען ראַיאָן זאָל וואַקסען, ווערט זי גאָר פון יאָהר-צו-יאָהר קלענער.

פון די קאָרגע דריי טויזענד יודישע פאַמיליעס, וואָס דער ראַיאָן האָט פערמאָגט, זענען איצט געבליבען קוים אַרום 5 הונדערט. קיין גרויסע האָפּנונגען אויף די דאָזיגע 5 הונדערט קאָן מען אויך נישט לייגען. הינט-מאָרגען, און אויך זיי ווערען זיך איבערפעקלען אין שטאָט אַריין. וואָס פאַר אַ יודישער אויטאָנאָמער ראַיאָן וועט עס זיין, ווען די נישט-יודישע קאָלאָניסטען זענען גרעסער אין צאָהל ווי די יודישע? וואו איז דאָ דער פּרינציפּ פון נאַציאָנאַלער זעלבסטבעשטימונג?

ביי פיל טויער פון קאַלינינדאָרפער ראַיאָן איז געבוירען געוואָרען דער גאַנדאַנק, אַז קאַלינינדאָרף מוז ווערען אויס יודישער צענטער. ער מוז צוריק פערוואַנדעלט ווערען אין אַ געוועהנליכען כאַן אויקראַאינישען דיסטריקט, אָהן אַ ספּעציפיש-יודישער אַדמיניסטראַציע און אָהן דעם טראָפּ פון יודישער אויטאָנאָמיע.

אויפגעבען קאַלינינדאָרף אַלס יודישען נאַציאָנאַלען ראַיאָן וואָלט אָבער געהייסען, אַז דער גאַנצער געדאַנק פון יודישע אויטאָנאָמע ראַיאָנען איז באַנקראָט. עס וואָלט געהייסען, אַז די נאַנצע יודישע קאָלאָניזאַציע איז באַנקראָט. עס וואָלט זיך אָפּגערופען נישט בלויז אויף קאַלינינדאָרף, נאָר אויך אויף אַלע איבעריגע יודישע אויטאָנאָמע ראַיאָנען. אין סטאַלינדאָרפער ראַיאָן איז די לאַגע מיט די יודישע קאָלאָניסטען נישט קיין בעסערע ווי אין קאַלינינדאָרפער, און אין נייַ-זלאַטאָפּאָלער ראַיאָן איז זי נישט בעסער ווי אין טשאַלינדאָרפער.

מאַכען דעם קאַלינינדאָרפער ראַיאָן פאַר אויס יודישען, וואָלט דערפאַר געווען אַ ריזיגער קלאַפּ פאַר דער גאַנצער

(ענדע זעה זייט 6)

פון דער בריטישער וועלט-קאָנפערענץ

סטאַ. ב. דאַוין (לינקס) דער פיהרער פון דער בריטישער אַרבעטער-פּאַרטיי אויף דער קאָנפערענץ אין אָטאַוואַ, ווערט בעגריסט (אין דער מיט): רעכטס — דער ענגלישער שאַצקאַנצלער נעוויל טשעמבערלין.

לאדזער
2. אויגוסט 1932
דינסטאג
כ"ט
תמוז תרצ"ב
פ' דברים

פערלייכטערונג איז צוואנגס-זונטאג-רוה...

אדער אַ נייע הבטחה, וואָס איז שוין צום טויזענדסטען מאָל ניט מקוים געווארן?

(§) ווי מען אונפאָרמירט אונז פון די סוחרישע קרייזן, זאָל די רעגירונג אין רעזולטאַט פון די לאַנגע בעמיהונגען מצד די כוחרישע אין פראָפעסיאָנעלע אָרגאַניזאַציעס, איצט בעטראַכטן אַ פּראָיעקט וועגן פערלענגערן דעם זונטאָג-רוה.

לויט'ן דאָזיגן פּראָיעקט זאָל ער־לויבט ווערן זונטאָג צו עפענען די לעבענס-מיטעל-געוועלבער פון 1 ביז 7 אוועגד. אין די זונטאָגן פאַר גרויסע חגאות, ווי פסח, שבועות אין נעי-יאָהר זאָלן די געוועלבער מעגן אָפען זיין אַ גאַנצן טאָג. אָבער דערויף וועט מיזן אַ ספּעציעלע פערראָרדנונג פון דער וואָיעוואָדזמוואָ.

מיר פרעגען די יריעה אויפ'ן אחריות פון פרעסע-ביוראָ. פאַר אונז, יודען, איז די פראַגע וועגן זונטאָג-רוה אַ לעבענס-פראַגע און מיר האָבן שוין בעת-מען אַזויפיל מאָל הבטחות וועגן פערלענגערן מערן דעם שוועדען צוואַנג-זונטאָג-רוה, הבטחות, וואָס זענען נישט מקוים געוואָרן. אַז עס גלויבט זיך קוים דאָס זאָל ענדליך אויצט שוין געשען.

עס אין איבערן נאָכאַמאָל אָנצוזען, אַז אין אַזאַ שטאָט ווי לאָדז און דער צוואַנגס-זונטאָג-רוה פאַר דער בעפעלקערונג אַ גרויסע פראַגע. זונטאָג און דער פריה זענען אַלץ געשעפטן פון לעבענס-מיטעל, וואו מען פערקויפט מילך, גע־בעקס, וואורשט און פלייש פערהעמערט און די בעפעלקערונג און געצוואונגען אַרבעטן „אַרימצגעהן" דאָס געזעץ, אַרבעטן צו קוועלען זיך אומזונסט.

פערלענדיגט דער שטרייק

איז שלעסער'ס מאַנופאַקטור

(§) צוליב דעם, וואָס שלעסער'ס מאַנופאַקטור האָט געלטען אויסצעצאָהלט די אַרבעטער דעם גרעסטען טייל פון די פערלעגענע לוינען, זענען דאָס רוב אַרבעטער צוגעשטרעמען צו דער אַרבעט. די אויבערגע אַרבעטער זאָלען חנגט צו־טרעטען צו דער אַרבעט.

אַזוי אַרום און דער סכסוך גוד לוק־ווידירט געוואָרען.

* * *

(§) געלטען און בעם אַרבעטס-אונ־

ביים אכער-אייזען און ביים סטאג

אומעטום טשאַטעוועט דער טויט

(§) דער 38-יעהריגער אַלעקסי קאַר־טשעווסקי, אַ פויער פון דאָרף שענפּאַ־ליאוו, וויעלגער באַוויאַט, און געלטען אַראָפּגעשפּרונגען פון אַ סטאַג הויך און אין אַרויסגעפאַלען אויף אַ לוטער-וואַ־גען, וואָס האָט בעי אַזהם אויפגעשנו־טען דעם בויך.

בעת דער אָפּעראַציע אין שפּיטאַל אין ער געשטאָרבען.

(§) אַנ'עהנלוכער צופאַל האָט פּאַ־סירט אין דאָרף קאַשעוו, לאַסקער פּאָ־וויאַט. דער 31-יעהריגער יוזעף פּאַטעק האָט געפיהרט פון פעלד אַ פערד אונ־געשפּאַנט צו אַ אַראָטער-אַטוען. אין אַ גע־ווישען מאָמענט האָט דאָס פערד זיך

ספּעקטאָר פאַרגעקומען אַ קאַנפליקט, מען וועגען יקווידירען דעם סכסוך אין נו־ראַסקי'ס פאַבריק, פּאָמאָרסקע 38.

די אַרבעטער זענען אַנגעגאַנגען אויף אַ פשרה און בעשטאַנען, אַז די לוינען זאָלען פערקלענערט ווערען נאָר מיט 12 פּראָצ. המנט מרעמען די אַר־בעטער שוין צו צו דער אַרבעט.

אויף יחסנים...

מלוכה-בעאַמטע מעגען שוין פאַהרען... 3-טע סלאַס

(§) בין אַהער האָט אַ מלוכה-בעאַמ־טער, וואָס אין געשוקט געוואָרען אין אַמטליכען דונסט אויף דער פּראָווינץ, געהאַט רעכט צו פאָהרען מיט דער באַהן צווייטע קלאַס און אויב ער האָט דאָרט געמוזט נעכטיגען און נישט בעקומען קיין נאַכט-לעגער, האָט ער געמעגט מאַ־כען הוצאות און פאָהרען אין אַנ'אַנ־דערער שטאָט געכטיגען אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה-קאַסע.

אויצט ווערט דער ענין אַ בוסעל שטרענגער. ראשית און אַ מלוכה-בעאַמ־טער אויך נאָר אַ בשר ודם און מעג פאָהרען דרויטע קלאַס און והשנית, אויב ער קריגט נישט קיין נאַכט-לעגער, מוז ער בעווייזען אַ בעשטעטיגונג פון דאָר־טיגען מאַגיסטראַט, אַז ער האָט געמוזט פאָהרען שלאָפען און אַנ'אַנדער שטאָט.

כל מינים שהיא

געהט און נעמט

אין טשר פון חודש יולי האָבען צו־שטרויטע פאַטאָשוירען פערלוירען און די טראַמוואַיען: 30 פאַר העמשקעלער, 4 דאַמען-בייטלען, אַ טעקע מיט נאָטען, 1 העמד, 13 שורעמען, 9 בייטעלער, אַ פעקעל מיט נאַטעס און דאַטען-וואָקען, 9 קאַפּעלישען, 8 הוטען, וועש, קעלנער, פאַנטאָפעל און פון בל מינים שהוא.

פערלייכטערונג איז צוואנגס-זונטאג-רוה...

אדער אַ נייע הבטחה, וואָס איז שוין צום טויזענדסטען מאָל ניט מקוים געווארן?

(§) ווי מען אונפאָרמירט אונז פון די סוחרישע קרייזן, זאָל די רעגירונג אין רעזולטאַט פון די לאַנגע בעמיהונ־גען מצד די כוחרישע אין פראָפעסיאָ־נעלע אָרגאַניזאַציעס, איצט בעטראַכ־טען אַ פּראָיעקט וועגן פערלענגערן דעם זונטאָג-רוה.

לויט'ן דאָזיגן פּראָיעקט זאָל ער־לויבט ווערען זונטאָג צו עפענען די לע־בענס-מיטעל-געוועלבער פון 1 ביז 7 אוועגד. אין די זונטאָגן פאַר גרויסע חגאות, ווי פסח, שבועות אין נעי-יאָהר זאָלען די געוועלבער מעגען אָפען זיין אַ גאַנצן טאָג. אָבער דערויף וועט מיזן

דער נייער איינפיהר אויף די טראַמוואַיען

די קאַנדוקטאָרען האָבען נעכטען געהאַט אַ שלעכטען טאָג

(§) געלטען אין, ווי בעקאַנט, אונ־געפיהרט געוואָרען אַ נייעם אין דער טראַמוואַי-קאָמבינאַציע. בולעטען פאַר 30 גר. אויף צו פאָהרען אין אַ־ריק און די מאָרגען- און נאָכמיטאָג־שעה'ן און רויסען און די הינטערשטע וואַגאָנעס.

צוליב דעם, וואָס דאָס פּובלוקום האָט זיך נאָכנישט, ווי געהערט, אָרענטירט אַז די נייע אינפיהרען, און געקומען צו אונצירענטען מיט די קאָנדוקטאָרען.

לויט דעם נייעם אינפיהר קאָן מען נישט קויפען קיין אינגעלענעם הנחה־בולעט פאַר 15 גר. נאָר מען מוז קויפען 3 בולעטען פאַר 45 גר. זיי קאָנען

קאַלט-בלוטיגע אכזרים

האַלטען געפאַנגענע זייער קרבן ביז זיי שכור'ן זיך אַז און ממיתו איהר האַלב טויט

(§) דער אַרבעטער מיעטשיסלאַוו סיפּניעווסקי פון וואַוועלסקע גאַס 25 איז דעם 12. מערץ געגאַנגען אויפ'ן סאַפאַ־ניע-מאַרק קויפען טויבען. אויפ'ן וועג האָבען אַזהם בעגעגנט זיינע צוויי קו־זינען די פרידער משעסלאַוו און מיע־משעסלאַוו גאַלאָנזקאָווסקי, צוויי פּראָ־פעסיאָנעלע מאַשען-ציהער. זיי האָבען פון אַזהם געפאָדערט צו געבען געלד אויף אַ בוסה, אָבער ער האָט אָפּגעזאָגט. דאַן האָבען זיי געריפען זיינער דריטען חבר, יעזשי דאָמבקאָווסקי, אויך אַ קאָ־לעגע „שאַ פאַלי" און דער לעצטער האָט געשיקט נאָך בראָנפען. סיפּניעווסקי'ן האָבען זיי פערהאַלטען און טויער אויף דובנאַ 5 און אַזהם נישט אָפּגעלאָזען.

ווען די חברה האָט שוין געהאַט גע־מאַלט דעם קנאַק יעקב, האָבען זיי זיך גענומען צום „ערבות'ניק" און אַזהם געקאָטעוועט מכות רצח. ווען נישט די אַדורכגעהענדע פרוי מאַריע נוקאַרעמ־סקא, וואָס האָט געמאַלט אַ געוואַלד, זעהענדיג ווי די שכור'ע גנבים פּטנוגען סיפּניעווסקי'ן, און וואָס האָט אַנב דער־פאַר בעקומען פון זיי אַלען אויפער'ן קאָפּ. וואָלטען זיי אַזהם געווען פערטיג געמאַלט.

און אַ פּעוואַסטלאָוען צושטאַנד האָט אַזהם שפּעטער פּאָנאָטאָוויץ אָפּגעפיהרט אַזהם.

די חברה זענען שפּעטער אַרעסטירט געוואָרען און געלטען זענען זיי געשטאַ־נען פאַר'ן קרוזו-געריכט.

זיי האָבען זיך און דער שולד נישט מורה געווען.

נאָך אַ פּראָצעס-גאַנג האָט דאָס געריכט פער'משפּט בוגרע ברודער גאַלאָנזקאָוו־סקי און זיינער חבר דאָמבקאָווסקי צו 1 חודש אַרעסט. דער פירער צוגעטשע־פּעטער חברה-מאַן קאָשאַרע און בע־פרעט געוואָרען.

ראַוניקעס אין די אַרבייטס-געריכט

דאַרפען אַרבייטען לשם מצוה...

(§) די פראָפעסיאָנעלע פּראָנען, וואָס דעלעגירען, ווי בעקאַנט, זיינערע פאָרשטעהער אין אַרבעטס-געריכט, האָ־בען בעקומען אַ מעלדונג, אַז די דיעטען פון די לאַוניקעס זענען אויפגעהויבען פון 12 אויף 8 זל. טעגליך אין

צאל הנחות פאַרן אימפּאַרט

דורך די פּוילישע פּאַרטען

די האַנדעלס-קאַמער האָט בעקומען אַ יריעה פון האַנדעלס-מיניסטעריום, אַז לויט אַ בעשלוס פון עקאָנאָמישען ראַט בעם מיניסטאָרען-ראַט ווערט אָפּגעגעבן געמאַלט דאָס ערמיילן אומפאָרט-הנחות דערפון, צו די סחורות ווערען אַרבעגע־פיהרט ווערען.

פיהרט דורך די פּוילישע פּאַרטען. עס וועלען נאָר דאַן געמאַלט ווערען אויס־נאַהמען, בעת עס וועט בעווייזען ווערען, אַז די בעטרעפענדע סחורות קאָנען דורך די פּוילישע פּאָרטען נישט אַרבעגע־פיהרט ווערען.

וועלכער אַרבייטער האט רעכט אויף אורלויב?

(§) היות ווי מיר האָבען איצט דעם אורלויב-סעזאָן און פּוילען ברען, שאַדט נישט צו דערמאָנען, אַז יעדער נוטסנ־גער אַרבעטער האָט נאָכ'ן אָפּאַרבעטען אויף אַנ'אָרט אַ האַלב יאָהר, רעכט אויף אַ צווייטן אַרבעטס — 4 וואָכען אורלויב. יאָהר אַרבעטס קומט נאָר 1 יאָהר אַרבעטס 8 טעג, נאָך 3 יאָהר — 15 טעג אורלויב.

קיין אורלויב טאָר מען נישט פער־קויפען, ד.ה. מען טאָר נישט נעמען קיין דאָפּעלע פּענסיע פאַר נישט פאָהרען אויף אורלויב. בעת אַ סכסוך וועגען אור־לויב דאַרף מען זיך ווענדען וועגען דעם שריפטלוכן צום אַרבעטס-עבער און אַ אָפּשריפט פון דער תביעה צושטעלען אין אַרבעטס-געריכט.

די צייט פון קראַנק זיין ווערט נישט גערעכענט פאַר אורלויב און נאָכ'ן גע־זונד ווערען דינט דעם אַרבעטער ווי־טער זיין רעכט.

==§==

ניאַכט-דיזשורען אין די אַפּטייקען

הענט דיזשורען פאָלגענדע אַפּטי־קען: ק. לינגוועבער (פל. וואָלגאַשטש 2), י. האַרטמאַן (מלוגערסקע 1), מ. ראַניעלעצקי (פּעטרוקאָווער 127), א. פערעלמאַן (צעגעלניאַנע 32), י. צומער (וואולטשאַנסקע 37) און ב. וויטשוצק (זאַפּיראַקאָווסקי 27).

שטאָט-טעאַטער ציגעל-גאַס 27
יידיש דראַמאַטיש טעאַטער אין פּוילן
ווילנער טרופּע
XVII יאָר. דיר. מזאה.
פון דינסטאָג ד. 2 אויגוסט 9 אָר.
פרעמיערע
פרנסה
מוזיקאַלישע קאָמעדיע אין 3 אַקטן פון ב. גאַטעספעלד.
רעזשי: ד"ר ווייכערט, מוזיק: ה. קאָן
דעקאָראַצ. ו. ווייגטרויב,
טענץ 5. ראַשבוים.
אין 3-טען אַקט אַ רייכע רעוויי־פּראָגראַם.

ניי פאַסט-מאַרקען

(§) ס'האָבען זיך בעוויזען נייע פאַסט מאַרקען צו 10 גר. גרונע, 20 גר. שטאָל קאָלער, צו 25 גר. געל-פּראָנזעגע, 30 גר. רויטע און 60 גר. בלויע.

עס האָבען זיך אויך בעוויזען נייע פאַסט-פּאַקעטלעך מיט'ן פּרייז 20 גר. און מען וויל טשוין מעהר נישט דאַרפען צו־קלעבען אַ מאַרקע פאַר 5 גר.

די בעסטע לאַדעס ביליג און גוט
בעקומט מען אין דער
צוקערניע „אַדלאַו"
פּיעטרקאָווער 17, טעל. 247-22
אַפּאַרטע מיט וואָפּלעס 40 גראַשען

ליבע אין שטאַרסער פון טויט

פון דעם כלל ווייסען אויך די דינסטען

(§) די 17-יעהריגע סטאַנזלאַוואַ קאַלאַשינסקאַ, אַ דינסט פון נאַרוטאָ־ווימש-נאַס 6 האָט זיך פערשמ'ט און קאָנסטאַנטינע וועלדעל מיט יאַרינע אין זאַלץ-וויערע. און אַ שווערען צו־שטאַנד און זי אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאַל. די סיבה פון זעלבסטמאָרד — לובעס-ענטטוישונג.

אויס יחסנים...

מלוכה-בעאַמטע מעגען שוין פאַהרען... 3-טע סלאַס

(§) בין אַהער האָט אַ מלוכה-בעאַמ־טער, וואָס אין געשוקט געוואָרען אין אַמטליכען דונסט אויף דער פּראָווינץ, געהאַט רעכט צו פאָהרען מיט דער באַהן צווייטע קלאַס און אויב ער האָט דאָרט געמוזט נעכטיגען און נישט בעקומען קיין נאַכט-לעגער, האָט ער געמעגט מאַ־כען הוצאות און פאָהרען אין אַנ'אַנ־דערער שטאָט געכטיגען אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה-קאַסע.

אויצט ווערט דער ענין אַ בוסעל שטרענגער. ראשית און אַ מלוכה-בעאַמ־טער אויך נאָר אַ בשר ודם און מעג פאָהרען דרויטע קלאַס און והשנית, אויב ער קריגט נישט קיין נאַכט-לעגער, מוז ער בעווייזען אַ בעשטעטיגונג פון דאָר־טיגען מאַגיסטראַט, אַז ער האָט געמוזט פאָהרען שלאָפען און אַנ'אַנדער שטאָט.

כל מינים שהיא

געהט און נעמט

אין טשר פון חודש יולי האָבען צו־שטרויטע פאַטאָשוירען פערלוירען און די טראַמוואַיען: 30 פאַר העמשקעלער, 4 דאַמען-בייטלען, אַ טעקע מיט נאָטען, 1 העמד, 13 שורעמען, 9 בייטעלער, אַ פעקעל מיט נאַטעס און דאַטען-וואָקען, 9 קאַפּעלישען, 8 הוטען, וועש, קעלנער, פאַנטאָפעל און פון בל מינים שהוא.

דער אונטערגאַנג פון דער ראַמאַנאָוו-דינאַסטיע

שפּאַנענדע שילדערונג פון ניקאָלאַי'ס שוואַגער

8

אויסער דעם אינעם פאַל זענען מענע בעציהונגען מיט דעם צאַר'ס פאַמיליע געבליבען אָנגעשטרענגטע, כאָטש אויס־סערליך איז מען געווען פרינדליך. מיר האָבען זיך, ווי אַלע מאָל, בענעגנט עס־ליכע מאָל אַ וואָך און זענען געגאַנגען אינגער צום אַנדערן. אָבער די אַמאָליגע האַרציגקייט האָט געפעהלט, מען האָט צופיל נערעדט שטילערהייט וועגען צוויי „פּאַרטיען" אין הויף, דער „פּאַרטיי פון דער אַלטער צאַריצאַ" און דער פּאַר־טיי פון דער יונגער צאַריצאַ". מען שווי־גער האָט אַזעלכע אָנדייטונגען בעגע־גענט מיט פּראַכטונג, אָבער אַליקס (ניקאָלאַי'ס פרוי, אַלעקסאַנדראַ), האָט זיך גערן צוגעהערט צו איהרע נעע, געפעהרליכע ראַטגעבער, וואָס האָבען דאָס אין איהר אַרייגגעטענט'ט.

בי אַלע אַנדערע מיטגליעדער פון דער צאַרישער פאַמיליע האָט מען אויך גע־זעהן אינטיפּרעסענטע, און זיי האָבען פערלוירען יערע ריסציפּלין. די גרויס־פירשטען האָבען אַרויסגעוויזען אַ פער־אַכטונג צו ניקאָלאַי'ס פערלאַנגען און זענען געווען אַ שלעכטער ביישפּיל פאַר דער געזעלשאַפט. אויב ניקי האָט נישט געקענט גאָרנישט טאָן מיט זיינע אונ־נענע קרובים, ווי אַזוי האָטער שוין גע־קענט עפּעס אויפטון מיט זיינע מיניס־טאָרען און גענעראַלען? עס איז געווען קלאָר, אַז מיר זינקען מאָראַליש אַלץ טיפער, און איך אַלען מעהר פון אַלע מען.

איך האָב זיך נישט צופריעדענגע־שטעלט מיט דעם, וואָס איך פלעג בע־נענען מען פרינדען איז ביאַריץ און פאַריז. ניין, איך האָב געוואָלט שטענ־דיג זין מיט איהר. אין פריהלינג 1910 האָב איך איהר פאָרגעשלאָגען, זי זאָל מיט מיר אַוועקפאָהרען קיין אויסטראַל־יען. איך בין געווען נרייט אויפצוגעבען מיין גרויס-פירשטען טיטעל און זיך בעזעצען אויף אַ פאַרם נעבען דער אויסטראַלישער שטאַט סידני.

ווען זי וואָלט דעמאָלט געזאָגט „יאָ", וואָלט איך באַלד געלאָזט וויסען דעם צאַר און דער פאַמיליע וועגען מיין בע־שלוס. צום גליק, האָט זי באַלד אָפּגע־ענטפערט מיט אַ פעסטען „ניין". ווי האָט מיר דערמאָנט אַז מיינע פליס־מען און האָט מיר געזאָגט, אַז אויב איך וועל נישט אָנגעהן ווייטער מיט מיין אַרבעט וועגען אַ לויפט-פלאַט און וועל נישט בלייבען אויף מיין געהערינען אָרט, וועט זי מיר מעהר קיינמאָל נישט זעהן. איהר שעהנער, גרויסמיטיגער בע־שלוס האָט מיר געראַטעוועט.

איז ניו-יאָרק מיט צוואַנציג יאָהר צוריק

מיין לויפט-פליהער שולע איז געוואַק־סען, די אַלטע, פערזימעלטע בעאַמטע פון קרונס-מיניסטעריום האָבען זיך דורכגערונגען מיט אַנ'ערנסטער בע־ציהונג צום לויפט-פלאַט, און דער צאַר האָט מיר איצט געלויבט:

— ריכטיג געווען געדענקט, איך בין געווען אומגערעכט — האָט ער מיר גע־זאָגט אונמאָל נאָך אַ בעזוך אין מיין לויפט-פליהער שולע. — איך ענטשול־דיג זיך, וואָס איך האָב אויפגענומען דיין פלאַן מיט אַזוי פיל צווייפעל. דו האָסט געזונט, און דאָס פרעהט מיך זעהר, סאַנדראַ, ביזטו איצט צופריי־דען?

דער אונטערגאַנג פון דער ראַמאַנאָוו-דינאַסטיע

שפּאַנענדע שילדערונג פון ניקאָלאַי'ס שוואַגער

8

אויסער דעם אינעם פאַל זענען מענע בעציהונגען מיט דעם צאַר'ס פאַמיליע געבליבען אָנגעשטרענגטע, כאָטש אויס־סערליך איז מען געווען פרינדליך. מיר האָבען זיך, ווי אַלע מאָל, בענעגנט עס־ליכע מאָל אַ וואָך און זענען געגאַנגען אינגער צום אַנדערן. אָבער די אַמאָליגע האַרציגקייט האָט געפעהלט, מען האָט צופיל נערעדט שטילערהייט וועגען צוויי „פּאַרטיען" אין הויף, דער „פּאַרטיי פון דער אַלטער צאַריצאַ" און דער פּאַר־טיי פון דער יונגער צאַריצאַ". מען שווי־גער האָט אַזעלכע אָנדייטונגען בעגע־גענט מיט פּראַכטונג, אָבער אַליקס (ניקאָלאַי'ס פרוי, אַלעקסאַנדראַ), האָט זיך גערן צוגעהערט צו איהרע נעע, געפעהרליכע ראַטגעבער, וואָס האָבען דאָס אין איהר אַרייגגעטענט'ט.

בי אַלע אַנדערע מיטגליעדער פון דער צאַרישער פאַמיליע האָט מען אויך גע־זעהן אינטיפּרעסענטע, און זיי האָבען פערלוירען יערע ריסציפּלין. די גרויס־פירשטען האָבען אַרויסגעוויזען אַ פער־אַכטונג צו ניקאָלאַי'ס פערלאַנגען און זענען געווען אַ שלעכטער ביישפּיל פאַר

דער געזעלשאַפט. אויב ניקי האָט נישט געקענט גאָרנישט טאָן מיט זיינע אונ־נענע קרובים, ווי אַזוי האָטער שוין גע־קענט עפּעס אויפטון מיט זיינע מיניס־טאָרען און גענעראַלען? עס איז געווען קלאָר, אַז מיר זינקען מאָראַליש אַלץ טיפער, און איך אַלען מעהר פון אַלע מען.

איך האָב זיך נישט צופריעדענגע־שטעלט מיט דעם, וואָס איך פלעג בע־נענען מען פרינדען איז ביאַריץ און פאַריז. ניין, איך האָב געוואָלט שטענ־דיג זין מיט איהר. אין פריהלינג 1910 האָב איך איהר פאָרגעשלאָגען, זי זאָל מיט מיר אַוועקפאָהרען קיין אויסטראַל־יען. איך בין געווען נרייט אויפצוגעבען מען גרויס-פירשטען טיטעל און זיך בעזעצען אויף אַ פאַרם נעבען דער אויסטראַלישער שטאַט סידני.

ווען זי וואָלט דעמאָלט געזאָגט „יאָ", וואָלט איך באַלד געלאָזט וויסען דעם צאַר און דער פאַמיליע וועגען מען בע־שלוס. צום גליק, האָט זי באַלד אָפּגע־ענטפערט מיט אַ פעסטען „ניין". ווי האָט מיר דערמאָנט אַז מיינע פליס־מען און האָט מיר געזאָגט, אַז אויב איך וועל נישט אָנגעהן ווייטער מיט מיין אַרבעט וועגען אַ לויפט-פלאַט און וועל נישט בלייבען אויף מיין געהערינען אָרט, וועט זי מיר מעהר קיינמאָל נישט זעהן. איהר שעהנער, גרויסמיטיגער בע־שלוס האָט מיר געראַטעוועט.

איז ניו-יאָרק מיט צוואַנציג יאָהר צוריק

מיין לויפט-פליהער שולע איז געוואַק־סען, די אַלטע, פערזימעלטע בעאַמטע פון קרונס-מיניסטעריום האָבען זיך דורכגערונגען מיט אַנ'ערנסטער בע־ציהונג צום לויפט-פלאַט, און דער צאַר האָט מיר איצט געלויבט:

— ריכטיג געווען געדענקט, איך בין געווען אומגערעכט — האָט ער מיר גע־זאָגט אונמאָל נאָך אַ בעזוך אין מיין לויפט-פליהער שולע. — איך ענטשול־דיג זיך, וואָס איך האָב אויפגענומען דיין פלאַן מיט אַזוי פיל צווייפעל. דו האָסט געזונט, און דאָס פרעהט מיך זעהר, סאַנדראַ, ביזטו איצט צופריי־דען?

סאניטאר-קאנטראלעס
אין לעבענס-מיטעל-געשעפטן

(ס) צוליב דעם, וואס בויך-טופים פערשפרייט זיך שטארק אין שטאט, פיהרען דורך די שטאטישע סאניטאר-קאמיסיעס קאנטראלעס און אלע לעבענס-מיטעל-געוועלבער. עס ווערט פול אלט געלייגט דערויף, אז עסטווארג זאל אפגערייניגט ווערען פון פלוגען, וואס זיגען די אמת'ע משחיתים אונ'ם פערשפרייטען אנשטעקענדע קראנקהייטען.

אנטי-מלחמה-טאג

(§) אין צוזאמענהאנג מיט'ן 18-טען יאהרטאג פון קרינס-אויסברוך האבען די סאמונגסטען געלמען אומעטום אין פוילען און אין אויסלאנד ארגאניזירט א אנטי-מלחמה-טאג. אין לארז אין דער טאג צוליב דער וואלזאמקייט פון דער פאליציי ארויך ארויס, אהן שום מאנifעסטאציעס. בלויז 3 קאלפארטעריען זיגען קאמונגסטישע פראקלאמאציעס זיגען ארעסטירט געווארען.

אפגעשטעלט אפ ברים איז זגערזיש

(א) געלטען אין אפגעשטעלט געווארען די פאברוק פון ישראל גראס אין זגערזיש, צוליב דעם וואס דער פירמע איז נישט געלונגען צו בענטען דעם פאלט-אפטאך מיט די בעזוצער פון די פאברוקס-בנינים.

100 אר. ביטער זיגען געבליבען אן כרויט. די ארבעטער האבען זיך געווענדעט ווענען אנ'אינטערוועניר צום ארבייטס-אינספעקטאר.

—:§:—

גרויסע שרפה אין א וואטע-פאבריק
שאדען בעטרעפט 20 טויזענד זל.

(§) געלטען פריה האט אויסגעבראכען א שרפה אין דער וואטע אין וואטאלין-פאבריק פון דער „פורמע „וועסטא" אויף נאוורעט 33.

די שרפה האט אויסגעבראכען בעת די פאבריק איז געווען אין פולען גאנג. אין דער אפטיילונג, וואו עס ווערט אויס געארבייט הונדראסקאפישע וואטע דאס פליצלונג אנ'ארבייטער בעמערקט, וויפון א טאשיון זעצט ארויס א גערויכטער קגויל רויך אין אונדער וואס ווען האבען די ארויסזעצונגען פלאמען ארומגעלאפט די לעלט-פרעגנדיגע מאשעריע-לען פון גאנצע זפאבריקס-בנין.

מיט דער הולף פון די נענען-פייער-אפאראטען האבען די ארבייטער גופא געפריבט אנצולעשען די שרפה. ווען זיי האבען זיך איבערצייגט, אז דאס וועט זיי נישט געלונגען, האט מען ארויסגע-רופען די פייערלעשער.

אויפ'ן ארט זיגען באלד אנגעקומען 3 אפטיילונגען פייערלעשער, וואס האבען נאך א שעה קעמפען מיט דער צווילדיג-וועטער פייער-סטיליע די שרפה אנצונע-לאשען.

א בערייטענדער טייל רויה-שטאפען און פערברענט געווארען. דער שאדען בעטרעפט בין 20 טויזענד זל.

די פאליציי-אישע אויספארשונג האט לעת עתה נישט בעוויזען פעסטצושטע-לען די סיבה פון דער שרפה. די וויטערדיגע אויספארשונג און אונ'גאנג.

* * *

גרויסע שרפה אין א דארף
8 ווירטשאפטען אוועק מיטן רויך

(§) אין דארף גראבינא וואלא, לאזער פאוויאט, האט געלטען אויסגעבראכען א שרפה אין דער ווירטשאפט פון בוישר וולאדיסלאו ביאלאוואס. דאס פייער האט מזיך גנוך פערשפרייט און זיך ארבעטעוואלען און די ווירטשאפטען פון די שכנים יוזעף שעוומשיק און אנ'טאני יאניעלא.

אלע דרי ווירטשאפטען זיגען אפ-ברענט געווארען בין צום פונדאמענט.

דער שאדען בעטרעפט עטליכע טויזענד זל. פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

רויטע פאר'ן געריכט
פערמשפט צו 1 יאהר תפיסה

(§) געלטען זיגען געשטאנען פאר'ן לארזער קרייז-געריכט, ווערטרוג אנגע-קלאגט און אויסקלעבען קאמונגסטישע פלאקאטען דער 18-יעהריגער שטשון שעראזקי, די 22-יעהריגע רחל קרינער, דער 16-יעהריגער יעקב יאקובאוויטש און דער 21-יעהריגער שמעון ביעלאוו-סקי.

די בעשולדיגטע האבען זיך אין דער שולד נישט מורה געווען. די ערות האבען בעווייזען הויפטזעכליך די שולד פון שעראזקי'ן. דעריבער האט דאס גע-רעכט אהם פאר'משפט אויף 1 יאהר פעסטונג. די אנדערע זיגען צוליב מאנ-געל און בעווייזען בעפרייט געווארען.

ווער האט נישט קיין רעכט אויף שטיצע?

(§) ווי עס אונפארמירט אונז דער לארזער „פוף", האט דאס ארבייטס-מי-ניסטעריום אין פערשטענדיגונג מיט אנ-דערע מינוסטעריומס ארויסגעגעבען א פערארדנונג, לויט וועלכער ארבייטער, וואס ארבייטען אין צוקער-פאבריקען, קראכמאל און סיראפ-פאבריקען, בראנ-פען-ברענערייען, אלערליי טרוקען-ווער-שטאטען, פאבריקען פון פרוכטען-אויס-ארבייטונגען, זארץ-וואסער-פאבריקען און טאבאקען, האבען נישט קיין רעכט אויף שטיצע פון ארבייטסלאזען-פאנד אויב זיי האבען מעהר נישט געארבייט ווי 6 חדשים.

טעאטער און קונסט

„פרנסה"
פרעמיערע ביי די „ווילנער" אין שטאט-טעאטער

הייגט דינסטאג נעבען די „ווילנער" אין שטאט-טעאטער ח. נאמעס פעלד'ס מוזיקאלישע קאמעדיע „פרנסה".

„פרנסה" איז געשפילט געווארען אין ווארשא אויבער 150 מאל. די פיעסע און רעך מיט הומאר און מיט הארציגע גגינים און לירלעך קאמפאנירט פון הע-נער קאן.

דער 3-טער אקט בעשטעהט פון א רי-לען רשוי-פראגראם, צוזאמענגעשטעלט פון געזאנג און טענץ, און וועלכען עס בעטייליגט זיך דער גאנצער אנסאמבל פון דער „ווילנער טרופע".

הומאריסטישע אווענדען איז מעאטער „סמאלא"

הייגט דינסטאג אין מארגען מיטוואך ווערען געגעבען צוויי אויסערגעוועהנליכע הומאריסטישע אווענדען, אין וועלכע עס בעטייליגט זיך דער גאנצער קינסטלע-רישער אנסאמבל.

עס ווערט געגעבען א מוניאטור-פראגראם. צוזאמענגעשטעלט פון די בעסטע נומערן פון רעפערטואר. אויסער די אויסגערעכנטע און פראגראם נומער וועט דער ליבלינג לייב שריפטזעצער לייענען שלום עלכם'ס, משה נאריר'ס א. א. הומאריסקען.

דער אוועד אין פיל מיט הומאר, ווי אין אונאויפהערליכען לאכען.

פרייטאג דעם 5. אויגוסט — פייער-לוכע פרעמיערע: „די קינטען" פון ת. לוויזיק.

8-טונג
וויכטיג פאר רייזענדער און אגענטען פון גאלאנטעריע-בראנזשע

צו בעקומען איין גאנגבאר ארטיקעל גלייך פון דער פאבריק צום ווידער-פערקויף זיך צו ווענדען נארוטאוויטש-גאס 1 № ה. 20 פראנט 1-טער שטאק פון 8 — 6 אויענד

מיליטער-פליכטיגע

אקאדעמיקער (סטודענטען) וואס טויגען זיך אין אנ'עצה אין אלע מיליטער-אנגעלע-גענהייטען, דארפען זיך ווענדען צום לאנג-יעהריגען מיליטער-בעאמטען

ב. מאז, פיעטריקאווער 10.

פון דער סדרה

ס'איז ערשינען דאס 9-טע העפט „פון דער סדרה" וועלכעס נעמט ארום די סדרות נשא, בהעלותך, שלח, קורח, חקת. בלק, פנחס דערמיט האט זיך זאמליונג פון אינטערעסאנט-אריגינעל תורה-ווערטער פערענדיגט. די 9. העפטען נעמען ארום אלע סדרות- פון חמשה חמשי תורה. מען קאן זיי אויך בעקומען אלע צוזאמען אין א שענעם איינבאנד.

פ. ז. גליקסמאן לארז, זאוואדזקא 16א

טעלעפאן 164-47.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל

שטאציר-וואגענס | מאטראצען
אייזען • ניקעל | ספרענזינגס "Patent"
בעטען | וויזימאטשקעס
אמעריקאנער

צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער

אין הויף „DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73

יידעז! היט אייך פאר ווינקעל-שרייבער,

וואס נעמען אייך צו געלד און פערפיהרען אייך! פאר'ן זעלבען געלד ערלעדיגט געוויסענהאפט

אלע רעכטס-קאנסולענטן-ארבייטן

דאס לאנג-יעהריגע, קאנצעסיאנירטע און בעסטענס-רענאמירטע

רעכטס-קאנסולענטען-בירא

„ארגוס" זאכאדניא 36

טעל. 108-47. לינקע אפיציע, צווייטער שטאק. טעל. 108-47

בעמ.: נישט-צייטיגע קונדען קאנען אלערליי אנטראגען, פאדאניעס אין ענינים ארומרעדען און בעשטעלן טעלפאנישע די פערטיגע שריפטען ווערען זאפארט אפגעשיקט א היים.

וויכטיגע אויפרופונג פון יידישן טעאטער

„פילהארמאניע"

פערבאנד טרופע פון א.א.ס. אין פוילן. אויפירונג א. בעזמאן.

היינט דינסטאג 9 אויענד

2 פארשטעלונגען פאר 1 בילעט 2

גאסטשפילען פון דער בערימטער סיבירעטין-שוישפילערין

מרים קאראלאווא

אין זעלאטארעווסקי'ס שלאגער אין 3 אקטען

(1) „אהן א מאמע"

רעזשי קאמבאראו, מיט מרים קאראלאווא אין דער הויפט-ראלע

(2) „דאס לעצטע דאס בעסטע"

גראנדיעזע קאנצערט-אפטיילונג אין 5 טיילען. „אלי-אלי למה עזבתני" אויסגעפירט. מרים קאראלאווא, הארמאניע אין טענץ פ. קאמבאראו „הישפאנישע טאנגא"-קארל אוא — טעפנער. ציגיינער-ראמאנען קאראלאווא-קאמבאראו און גאנצער אנסאמבל. פינאל, קאנפעראנסיע א. טעפנער.

אקוויזיטאר פון א פירמע האט רעכט אפ-צושליסען אפמאכען און איהר נאמען
אינטערעסאנטער אורטייל איז העבסטען-געריכט

(§) בשעתו האט דער פערמעגלוכער לארזער בורגער אראלף קוהן געשלאסען מיט'ן אקוזיטאר צו בעצאהלען אהם דעם חוב און אונמאל, אויב ער וועט בעשטעהן צו נעמען גאר 950 זל. דער אקוזיטאר און דערויף בעשטאנען.

די פורמע אז אבער נישט געווען צו-פרידען פון דאזיגען צוטיטען מקח אין זי האט קוהנ'ען פערקלאגט און געריכט.

אין דער ערשטער אין צווייטער אינ-סטאנץ האט די פורמע פערשפילט, אבער זי האט נישט געוואלט אפלאזען דעם ענין און פערקלאגט קוהנ'ען און העבסטען געריכט. דער לעצטער האט ארויסגעטראגען א פסק-דין, לויט וועל-כען א פארשטעהער פון א פורמע האט רעכט צו שליסען אנ'אפטאר און נאמען פון דער פורמע און עס איז דא קיין מקח-טעות נישט געווען.

שטרייק איז זגערזישער פאבריק

(א) געלטען האט אויסגעבראכען א שטרייק און 3 זגערזישער קלעגערע פאב-רוקען פון טרוקעלהויס, מיכלעלסאן און האפטשאן, וואס בעשעפטיגען צוזאמען בין 80 ארבייטער.

—:§:—

ריבע אין קייטען

גרויסער סענסאציאנעלער ראמאן פון דער נאהנטער פערגאנגענהייט

(41-טע פארטזעצונג)

איך האב עס געטוזט טון, כדי פטור צו ווערען פון די בעלי חובות. דאס, וואס איך האב געטון, האב איך נישט געטון פאר זיך, נאר פאר דיר. דער לעצטער מאיאנטעק, וואס איז מיר נאך געבליבען, וועט זיין דיינער.

דערהערענדיג די לעצטע ווערטער, האט יאן אויס-געהויבען א האנט, ווי צו א שבועה.

— דא ביי דעם ליכט פון דער לבנה, וואס לייכט איבער אונז צווישען די טויזענטער ליכטיגע שטערן אויפ'ן הימעל, שווער איך, אז איך פערראכט אזא מאיאנטעק.

איך דארף רייך ווערען פאר'ן געלט. פאר וועלכען מ'האט פערקויפט דאס פאטערלאנד?

— איך פערביט דיר ארויסצוגעבען וועלכע עס איז אורטייל איבער מיין האנדלונג. די ביזט נאך צו יונג, צו פערשטעהן וואס און ווען מען דארף טון. א חוץ דעם ביזטו א טרוימער, וואס קוקט אויף דער וועלט אנדערש, ווי מען דארף זי זעהן. און איצט גצה א היים. און וועגען דעם, וואס דו האסט געוועהן און געהערט, דארפסטו זיין שטיל, ווייל אויב נישט זענען מיר אלע פערלוירען.

— איך פערשטעה, וואס דו זאגסט פאטער, אבער דאס ענדערט נישט מיין בעשלוס.

— און וואס איז דיין בעשלוס?

— איך גיב דיר, פאטער, צוטיי אויסטעגען: אדער די זאלסט געהן גלייך צו יענעם עסטרייכישען אפיציר און איהם אפנעמען די פאפירען, אדער איך וועל טעגען דעם מישטיליען דער פאליצי, און איך אליין...

— לומפו — האט הער העלמפעלד א געשריי געטון אויפ'ן זוהן און האט זיך געוואלטען אויף איהם — די ווילסט מיך פערראטען, ווילסט מיך איבערגעבען דער תליה? איך וועל דיך דערשטיקען.

און ער האט געכאפט דעם זוהן פאר'ן האלז. זיינע אויגען האבען בעצריהט מיט פייער און דעם יונגען מענשש לעבען איז געהאנגען אויף א האחר.

קאפיטעל 18.

א פריינד איז א נויט.

אטא הלמפעלד וואלט אפשר געווארען דער מערדער פון זיין אייגענעם זוהן, ווען נישט דאס, וואס פליצלינג האט ער דערפיהלט אויפ'ן אקסעל עמיצענס האנד און צו זיינע אויערן איז דערגאנגען א קול:

— וואס טוט איהר? ווילט איהר זיין דער מערדער פון אייער אייגענעם זוהן? לאזט איהם ארויס. איך האב אלץ געהערט און אויב איהר וועט איהם טון די מינדסטע ע לה, וועל איך מיטטיילען דער מאכט.

הער העלמפעלד האט זיך האסטיג אויסגעדרעהט. פאר איהם איז געשטאנען סטעפא.

וואס ווילסטו דא, די חורים-טרייבערין? — האט ער בייז געשריגען און האט יאנ'ען ארויסגעלאזט פון די הענט — די מיאוסע חורים-טרייבערין, ווי קימסטו דא אהער? צי שפיאנירסטו מיך אויך?

— איך וועל דיר, פאטער, אויפקלערען אין יעטליכע ווערטער, ווי אזוי זי קומט דא אהער.

זי איז געווען די ערשטע, וואס האט מיר דערצעהלט וועגען דעם גייסט און זיין מאדערנע אויפפיהרונג.

— הייסט עס, אז דאס האב איך צו פערדאנקען דיר דאס, וואס איך בין מיין זוהן אפגעבען רעכנונג — האט הער העלמפעלד געשריגען ווי א משוגענער. — די וועסט מיר טייער בעצאהלען דערפאר, דו נידערטרעכטיגע מויד.

איך האב דיר געגעבען א היים ביי מיר אין הויז ווען נישט איך, וואלסטו גע'פנר'ט פון הונגער.

סטעפא'ס אויגען זענען פול געוואָרען מיט טרעהרען, דער קאפ איז איהר געבליבען הענגען אויף דער ברוסט. עס איז נישט געווען עפיס ערגערס פאר איהר, ווי ווען מ'האט איהר דערמאנט וועגען איהר אפשטאמונג.

— פארוואס בעליידיגסטו זי, פאטער? איז זי שולדיג, וואס זי האט דיך געטראפען ביינאכט ארומגעהן פערקלייד-דעט ווי א גייסט. איז זי דען שולדיג, וואס עס האט זי געטראפען אזא טרויעריגער גורל? א חוץ דעם וועל איך נישט דערלאזען, אז מען זאל סטעפא'ן טראקטירען אויף אזא אופן און בעליידיגען איהרע איהרע אייגענע געפיהלען. די הערסט, פאטער, איך פערביט דיר אזוי צו רעדען וועגען איהר, ווייל סטעפא איז מיין כלה.

הער העלמפעלד האט ארויסגעסטארטשעט א פאר אויגען. ער האט נישט פערשטאנען די ווערטער פון זיין זוהן.

— דיין כלה? ווי איך זעה, האט זיך דיר דער קאפ פערדרעהט. איך האב דעם בעסטען בעוויזן דערויף. כא-כא. עפיס א דינסט-מיידעל האסטו דיר אויסגעקליבען פאר א כלה און דו מיינסט, אז דו וועסט חתונה האבען מיט איהר און זי וועט ווערען א פרוי העלמפעלדז?

באמת, א ווען מיין אייגענער זוהן נישט געווען ארויסגערעדט די דאזיגע ווערטער, וואלט איך געמיינט, אז, איך רעד מיט א געענדיגטען אידיאט.

— דו האסט א שעות פאטער, מיין פערשטאנד איז נאך קיינמאל נישט געווען אזא קלארער, ווי איצט. איך פערזיכער דיר, אז סטעפא וועט ווערען מיין פרוי, דאס איז אזוי זיכער, ווי די שטערן אויפ'ן הימעל, וואס קוקען אויף אונז אראפ.

— געהען מיר אהיים. — האט הער אשא געזאגט — ווייל איך וויל דיר נישט בעליידיגען אין אנוועזענהייט פון דער מויד. דארט אין דערהיים. וועלען מיר שוין א שטוב שוין. איך האף, אז איך וועל דיך צוריקברענגען צום גלייכ-געוויכט.

(פארטזעצונג קומט)

היינט און ווייטערע טעג!

אונבעראנטער זינגער

עמאציאנירענדער קלאנג - פילם אונטערן רעזשי פון בערימטען טושאנסקי

בעטערקונג: אויפ'ן ארט אקאוויאריע מיט די טשאסטעס פון זשעמיאנסקא, גצטרענקא ווי אויך אקאצימער ביער.

Lucjan MURATOR אין די הויפט-ראלען בעריהמטער טענאר

איינאיינציג אין גארטען

שענקעוויטשא 40, טעל. 141-22

דער סקאַנדאַל מיט דעם עלטסטען יידישען ראַיאָן אין די סאוויעטען

(ענדע פון זייט 3)

נעהן.

די האָפנונגען, אויף וועלכע די נייע הונדערט יידישע פאַמיליעס האָבען געלוגט, בשעת זיי האָבען פערלאָזען די אַרבייט און זייערע שמעטלעך שטעלעך און זיך געלאָזט קיין קאָלוגנדאָרף, האָבען זיך אָבער נישט בערעכטיגט. און די יידישע קאָלאָניסטן און טאַקע לעטלעך טוט פרוים, אָבער וואו? און קרים, נאָר נישט און קאָלוגנדאָרף. און קאָלוגנדאָרפער ראַיאָן לעדען די פויערים הונגער גלעך מיט די אינוואוינער פון די שטעטלעך.

געמראָגען אזא לאַגע האָבען כמעט אַלע נייאָנקומענע יידישע פאַמיליעס לאַנג זיך און קאָלוגנדאָרף נישט אָפּגעשטעלט און זיך גלייך פערקורעוועט צוריק און שטעטל אַרײַן. אויב הונגערן, און שוין בעסער און דעם אונגעגעס שטעטל, צווישען אונגעגע מענשען.

מיט אַ קלענער צאָהל אַלטע קאָלאָניסטען און מיט אַ זעהר אונבעדײַטענדער צאָהל פון נייע אינבערוואַנדערער וועגען די פעלדער און קאָלוגנדאָרפער ראַיאָן דערוויל געבלוען חיינטיגען פרוהלינג פרוהלינג נישט קיין בעאַרבייטע. עס איז פשוט נישט געווען ווער עס זאָל אַרויסגעהן און פעלד צו זייהען.

די פראַגע, צו קאָלוגנדאָרפער ראַיאָן זאָל אינגאַנצן אזעלכע אומשטענדען דאָך בלייבען אַ יידישער, איז, ווילענדיג ניט ווילענדיג, ווידער אַרויפגעשוואומען. אַרויפגעשוואומען — און זיך געשטעלט און אויהר פולער ברייטקייט. אויף אזוי פיל ברייט, אַז זי איז דערגאַנגען אזש קיין מאָסקווא, אזש ביז צו קאָלוגנ'יע, אויף וועגען נאָמען דער ערשטער יידישער אויסאָנאָמער ראַיאָן איז אָנגעדופען געוואָרען.

די סאָוויעטישע רעגירונג קאָן, נאַטורלוך — צוליב פרעסטיזש און אויך צוליב אויהר נאַציאָנאַלער פאָליטיק — נישט דערלאָזען, אַז קאָלוגנדאָרף זאָל מיט אַמאָל ווערען אויס יידישער ראַיאָן. די צענטראַלע סאָוויעטישע רעגירונג — דער „ציק" אַליין — האָט זיך דערפאַר אויצ געגומען אויסצופאָרשען דעם גאַנצען ענין.

עס וועלען אויצ פלוהען פון זוערע אַמטען אַ צאָהל פונדערער פון קאָלוגנדאָרפער סאָוויעט. מען וועט אויצ זיך אַ נעם טון און זעהען, אַז די פעלדער און קאָלוגנדאָרף זאָלען דאָך בעאַרבייט ווערען. אַ מאָבילזאַציע וועט מסתמא געמאַכט ווערען פון יונגע קאָמסומאָלסטען צו פערדיכטען דעם אויפערדיס און קאָלוגנדאָרף. צו אָבער דער קאָלוגנדאָרפער ראַיאָן וועט אַרײַנקריגען נייע יידישע אויפוואַנדערער און נאָך פונדעסטוועגען אַ זעהר גרויסע פראַגע. סטרען ספּעציעלע מאַסמוטלען וועלען אָנגענומען ווערען צו פערזאָרגען קאָלוגנדאָרפער ראַיאָן מיט ברויט און דער ערשטער זון, דאַן וועלען טויזענדער יידישע פון די שטעטלעך זיך ווידער אַלען מיט קען קאָלוגנדאָרף. און דאַן וועלען זיי מסתמא ווידער פלעבען בון די לאַגע און די שטעטלעך וועט זיך פערבעסערן, אָדער פל־זמן עס וועט זיך זיי לויגען.

— גלויבט אויהר אין בורא־בורושאַ אַלס די צוקונפטיגע יידישע אויטאָנאָמע רעפּובליק? — פרעגט מען מיך און מאָסקווא.

— נון — אין מיין ענטפער — איך גלויב אויצ נישט אפילו אין די אויטאָנאָמע יידישע ראַיאָנען אויף אוקראַאינא. איך גלויב נישט אין דער סמאַפּוילומעט פון דעם סאָוויעטישען יידען. די יידען אין סאָוויעטען־פערבאַנד האָבען זיך ארויסגעצוגט צו געהן מיט'ן וועג, צו געהן אַהין, וואו ס'איז אין דעם געגעבענעם מאָמענט פאַר זיי בעסער. מיט אַזעלכע עלעמענטען קאָן מען קיין רעפּובליק נישט אָנהאַלטען. מיט אַזעלכע עלעמענטען קאָן מען אויצ אפילו נישט אָנהאַלטען די קלענע יידישע אויטאָנאָמע ראַיאָנען, און אין די ראַזונע ראַיאָנען האָבען דאָך די יידען באמת זיך בון נישט לאַנג צוריק געפוהלט „זי בון זיך אין דער היים".

==§==

פראָפ. פיקאַרד גרייט זיך צו זיין נייעם סטראַטאָספערע־פליה

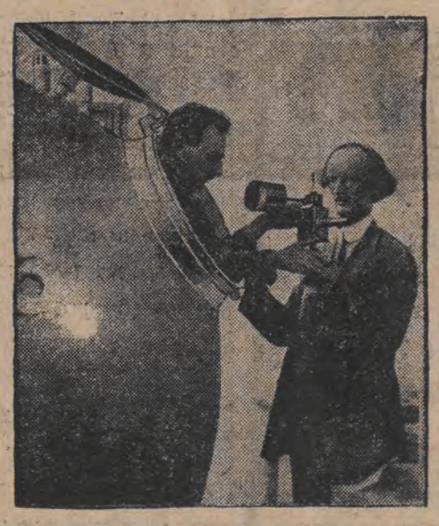

צוזאַמען מיט זיין געהילף זעצט ער אַריין אין גאָנדל אַ נייעם אַפּאַראַט.

אַרץ די דריזען און אַדערן...

(ענדע פון זייט 3)

קייסער די דאָזיגע פרוי געמאַכט פאַר זיין געזעצליך ווייב, און ווען ער איז געשטאָרבען, האָט זי גע'ירש'ענט זיין טראָן. געריכט האָט מען זיך, אַז אַלס קייזערין וועט זי ערשט בעווייזען, וואָס פאַר אַן'אויסוואורף זי איז, לסוף איז זי גאָר געוואָרען די אָרענטליכסטע, בעשיידענסטע און פעהיגסטע הערשערין פון איהר צייט.

אַ פערקערטען ביישפּיל האָט געלייצרט דער רוימישער ווילדער דעספּאָט קייזער נעראָ. אין זיינע יונגע יאָהרען איז ער געווען אַ פויערשער זוהי. אַן'אַרענטליכער האַרעפּאַשנער יונגערמאַן. האָט דער מזל ציגעשפּילט און פון אַ געזונטען, יונגען אַטלעט איז ער אויף זי עלטערע יאָהרען געוואָרען דער מעכניגער קייסער פון רוים. נאָר מיט דער ענדערונג אין זיין מזל, האָט זיך אויך אינגאַנצען געביטען זיין כאַראַקטער. זיין גרעסטער פערגעניגען איז געווען צו מאָטערן מענשען. ער פלעגט זיך פערנינען צו פערגיפטען שקלאַפען, כדי אויסצופּרובען אויף זיי די ווירקונג פון נייע גיפטען, וואָס זיינע כעמיקער פלעגען צונויפשטעלען, און זיין משוגע־ווילדער אויפטו — אָוצוצינדען רוים, כדי ער זאָל קענען די שרפה בעזיגען אין אַ נייער פאָרעם — האָט איהם סערשאַפט די טרויעריגע בערימטקייט פון גרעסטען אויסוואורף צווישען די מערדערישסטע טיראַנען, וואָס די וועלט האָט ווען געהאַט.

די מאָדערנע פיהרערשאַפט האָט געגעבען ציוויי בעריהמטע מוסטערן פון געענדערטע כאַראַקטער'ס אויף די עלטערע יאָהרען: די גרויסע שעהנהייט פון פאַריז, די בעריהמטע טענצערין, וואָס האָט מיט איהר נאַקעטען קערפּער געריצט די וועלט שטרט. ביז זי איז אַלט געוואָרען דרייסיג יאָהר און האָט זיך איינגעשפּאַרט אין אַ מאָנאַסטיר, וואו זי איז געוואָרען אַ מין קאַטוילישע הייליגע, און דער איטאַליענער הערשער בעניטאָ מיסאָליני, וואָס האָט אין די יונגע יאָהרען אָנגעפיהרט די עקסטרעמסטע סאָציאַליסטישע ריכטונג, און איצט איז ער שוין מעכטיגער פון יאָהר דער אָנפיהרער פון דעספּאָטישסטען פאַשיסטען רעזשים.

אויך אַמעריקאַ האָט צוגעשטעלט איהר צעטעל בעריהמטקייטען, וואָס האָבען דורכגעמאַכט עקסטרעמע איבערקעהרענישען אין זייער לעבען. צוויי אַזעלכע זענען: דער אַלטער דזשאַהן ד. ראָקעפעלער און דער נישט לאַנג פערשטאָרבענער קולאַק־העלד, שפּור אין לעבּ־יונג דזשאַהן סאָליוואַן.

ראָקעפעלער האָט אין זיינע יונגע יאָהרען בעוויזען צו ווערען דער פערהאַסטער מענש אין לאַנד, ווייל ער האָט גענוצט די שעודליכסטע מעטאָדען צו דעכשעיקען קאָנקורענטען און אויפבויען זיין מעכטיגען אייל־מאָנאָפּאָל. אויך די עלטערע יאָהרען אָבער האָט ער אָנגעהויבען טון צדקה אויף אַזאַ גרויסען מאַשטאַב, וואָס האָט צו זיך קיין גליי כען נישט אין דער געשיכטע פון מענשליכער וואוילטעטיגקייט.

פאָליוואַן ווידער, דער ספּאָרט מאַן, פרעסער און זויפער פון די יונגע יאָהרען, איז אויף דער עלטער געווען איינער פון די בעגייסטערטע אונטערשטיצער פון פראָהיבישאַן און ער האָט אַ היפּש ביסעל בייגעטראָגען צו דער בעוועגונג, וואָס האָט זיך פערנומען אָפּצוגעוואוינען אַמעריקאַ פון ביטערן טראָפּען.

נאָר אָט די אַלע זאַכען זענען אַ קנאַפּ וואונדער פאַר וויסענשאַפטליכע עקספּערטען, וואָס שטודירען די ענדערונג אין כאַראַקטער אין פערבינדונג מיט די ענדערונגס־פּראָצעסען, וואָס געהען אָנ'כסדר אין מענשליכען קערפּער. אין יעדען פאַל זאָגען זיי, האָט זיך דער כאַראַקטער געביטען צוליב די געענדערטע פונקציעס פון דריזען און אָדערן ביי די העלדען.

—ss—

אַ וואָסער צו באַדען

ווי אויך לורקעס צו פאָהרען

אין ראַדאָגאָשטש ביי ה' אָרנאָלד אויף דער זייט פון זגערזש לינקס 5 מינוט פון טראַמוויי.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים־ספּעצי„ליטען

17 זגערזשער 17

טעלעפאָן 33־116

ס'נעמען אָן דאָקטוירים פון אַלע ספּעציאַליטעטען

ד"ר גאָלדשטיין־פאַלעק, ד"ר יוסטמאַן

ד"ר מ. קאַנטאָר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראַ־לאָווסקי, ד"ר ראָזענצווייג, ד"ר רוזשאַ־נער, ד"ר ווייגבערג, ד"ר סטופּעל, צאַהן־אַרצט. גראָדזיענטשיק־קאַראַשיאָוואַ

ווי אויך וויזיטען אין שטאָט.

רענטגען־בעשטראַלונגען, קוואַרץ, דיאַטעראַמיע, עלעקטריזאַציע און צרליכע אַנאַליזע.

Dr. HALTRECHT

ספּעציאַליסט

פאַר הויט און געשלעכטס־קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245־21

נעמט אָן פון 12.30 ביז 1.30 בייסאָג און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

פאַר אַרבייטלאָזע לעטשניצע פרייזע.

השבת אבדה

פאָהרענדיג אויס'ן אַלעקסאַנדער טראַמוואַי האָב איך פערלוירען אַ פּאָרטפעל מיט אַ פּאַס און אַ מיליטעריש צעטעל פון דער קאָמיסיע. ווי אויך פערשיר. דאָקומענטען אויפ'ן נאָמען קלמן לעדערמאַן. עס האָט פאַר קיינעם קיין ווערט נישט. מ'בעט אָפּצוגעבען צום צייטונג־פערקויפער ריג פּולנאָצנאַ און נאָוואָמיעסקאַ געגען בעלוינונג.

טוך־ און קאַרט־לאַגער

Sz. Maroko

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ № 2

פראָנט 1־טער שטאָק, טעל. 159־48.

עמפּעהלט צום פריהלינג־ און זומער־סעזאָן אַ גרויסן אויסוואַהל פון די בייעסטע און בעסטע דאַמען־ און הערען־שטאָפן.

געגען שחייס פון פיס!

געגען אַרציסקעס! נוצט נור דעם שוין זיין 25 יאָר בעוואוסטן פראָשעק און פלאַסטער „ראַדיקאַל" פרייז 30 גר. אַ שאַכטל מיט אַ זופּל 50 גר. היט אייך פאַר פאַלשע נאָכמאַכונגען, וועלכע ברענגען קיין נוצען. נאָר שאָדען די מיס און אייער געזונד, אויך פלין „ראַדיקאַל" געגען וואַנצען, גאַראַנטירט אויף אַ גאַנצען זומער. פרייז פון אַ פלעשעל 70 גר. אַלס צו בעקומען ביים ציישונגס־פערקויפער וועלנאַרזש, אַלטשטאַדט 1, אויך ביים ציישונגס־פערקויפער פנחס וועלנאַרזש, פּיעטריקאָווער 34. (רוג צענעלניאַנאַ).

2997

ביליג, רעיעל, שנעל און פינקטליך!

DORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאָוואָדזקאַ 1

נאָר פאַר ווענערישע הויט־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער, קאָנס יליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אורעאָלאָגישע און נערוועז־קראַקהייטען.

קיוואַרץ־לאָמפּ־צלעקטרישער הייל - קאַבינעט - קאָסמעטיק.

שעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

בעזונדער וואַרטע־צימער פאַר פרויען.

וויזיט 3 זלאָטיס

דאָס עלעקטראַטעכנישע ביורא

Siła i Swiatło

פון ו. קרוקאָווסקי

פאַלודניאָווא 23 טעלעפאָן 32־139

נעמט אָן דורכצופירען אינסטאַלאַציעס פון ליכט און קראַפט, קויפט און פערקויפט מאָטאָרען און ערלעדיגט אַלע אַרט עלעקטרישע איינריכטונגען אויף ל יי כ ט ע בעדינגונגען.

די בעוואוסטע

פעלד־בעטען

„PALMA-PATENT"

וואָס זענען אַלעמען בעקאַנט מיט זייער פּראַקטישקייט און דויערהאַפטיגקייט מיט אַ גאַראַנטיע אויף 3 יאָהר

ווי אויך לעזשאַקעס, פעלד־בעטלעך און פעלד־בענקלעך

מאַטראַצען

געבעטע, שאַטקאָוע, קאַנאַריסקע קאַזעטקעס, טאַפּטשאַנעס

בעקומט מען נור אין דער בעקאַנטער פאַבריק

לאָדז, פּולנאַצנאַ 24 טעל. 131־85

הורט דעטייל

די קאַנצעלאַריע פון

אינזש. א. רוסאַק

געשוואָרענער איבערזעצער אין לאָדזער קרייז־געריכט

פיהרט אויס איבערזעצונגען (פראַנצויזיש, דייטש, רוסיש, ענגליש, איטאַליעניש און יודיש)

אָפּטיילונג האַנדעלס־קאָרעספּאָנדענץ | אָפּטיילונג בוכפיהרונג

בעמ.: די קאַנצעלאַריע פון אינזש. א. רוסאַק געפינט זיך נאָרוטאָוויטש־נאַם 47 טעלעפ. 245 08, קווער אָפּיצינע און איז טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

עלטערן!

בעפאָר איהר פערשרייבט אייער קינד אין אַ חדר צ ם נייעם שול־יאָהר 1932/33 בעזוכט דאָס חדר

„תורה ודת" עם גן ילדים

פלאַץ וואָלנאָשטשי (ניי שטאָט) 6

בעקענט אייך מיט זיין סדר הלימוד און אופן פון ערציהונג, וועט איהר זעהן, דאָס „תורה ודת" איז דאָס איינציגע בוסטערהאַפטע ערציהונגס־אַנשטאַלט פאַר אייער קינד סיי אין למודי קודש סיי אין למודי חול. אינפאָרמאַציעס און איינשרייבונען פון נייע תלמידים פון 10—1 טעגליך. קינדער פון 4—8 יאָהר ווערען אַהיים געפיהרט דורך אַ ספּעציעלען מענש.

siegowość zaprowadza

פיהרט און ערלעדיגט אַלערליי בוכהאַלטעריע־אַרבייטען פאַר אַ קליינעם — אָפּצאָהל — אָפּטיילונג פאַר בוכהאַלטעריע עצות

ביורא „פאַליוס"

לאָדז, פּיעטריקאָווער 82 טעל. 184־39

לאַנג־יעהריגער געריכטס־סעקערטאַר

שרייבט און ערלעדיגט אַלערליי

ביטעס, אַנקלאַגעס און כלאָוו., עס

ספּעציאַליסט אין מיליטער־ענינים ווי אויך אין שריי־בען ביטעס פאַר איינציגע שפּייזערס (אָפּיעקאָנסטווע).

שנעלער אויסקויף פון פּאַטענטען און רעגיסטראַציע־קאַרטען אויס'ן יאָהר 1932

ב. מאַן. פּעטריקאָווער 10

וואוינונג

שלאַסעריי־אַרבייט פאַר

געשעפט

פאַבריק

J. REDER

קאָנסטאַנטינער 13.

(רוג זאַכאַרנאַ).

פיהרט אויס ביליג

אַנאַמענס־פּרייז: פאַר אַ חדש אין פוילען 5 זלאָטיס, אין פראַנקרייך אין צוליגען—20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25 אַנאַנסען־פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאַנסען 100% מעהרער, אויסער דער שטאָט מיט אַ שטעמפּל. פון די פריהערן הערע מיט אַ שטעמפּל. פאַר אַ פּיליטעטער־שורה פאַר'ן מעקסט 16 גר פרייזאַ 24 גר, אין מעקסט 40 גר. פרייזאַ 60 גר. נאָכ'ן מעקסט 12 גר. פרייזאַ 18 גר.

Drukarnia E. i M. Hamburskich. Łódź. Piotrkowska 16. Dziertawca № 8. Telefon

Odpowiedzialny Red.-wydawca L. Ziler